

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodoša»
v Gornji Trebnji, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije)
Tlx 460270
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 208 (11.624)

Trst, torek, 6. septembra 1983

Veliko pričakovanje za Reaganov nočni televizijski govor

Prisotnost vohunskega letala ZDA na prizorišču še zapleta razlago sestrelitve korejskega jumba

Previdnost Zahoda glede sankcij, ki se bodo bržkone omejevale na začasni bojkot letalskih prog s SZ

WASHINGTON, TOKIO, MOSKVA
Medtem ko vlada po vsem svetu
veliko pričakovanje za govor ameri-
škega predsednika Ronalda Reagana
v zvezi s tragičnim incidentom juž-
nokorejskega «jumba», ki naj bi ga
sestrelili sovjetski lovci med poloto-
kom Kamčatko in otokom Sahalinom,
zlasti glede «kaznovanih» ukrepov,
ki jih nameravajo ZDA sprejeti (in
predlagati svojim zaveznikom) proti
Sovjetski zvezi, se je včeraj iska-
nje možne razlage za drugače nepoj-
mljiv dogodek še zapletlo, prav po no-
vih podatkih in okoliščinah, ki so jih
objavili funkcionarji ameriške uprave.

Hkrati in v bližini južnokorejskega

četku «zamenjati» eno letalo za dru-
go.

Ameriški funkcionarji so dali pre-
cej različne podatke o razdalji med
obema letalom, od 100 do «okrog
480» km, kar bi dalo misliti, da je
tudi vojaško letalo prekršilo sovjet-
ski zračni prostor. Priznali so tudi,
da sta se v nekem trenutku poti juž-
nokorejskega «jumba» in ameriškega
«RC-135» celo križali. Zato je priča-
kovati, da bo Reagan v svojem noč-
nem televizijskem govoru pojasnil vse
podrobnosti tega zapleta, veliko pri-
čakovanje velja pa seveda tudi repre-
salijam, ki jih bo odločil, oziroma
predlagal.

Dejstvo pa je, da je objava teh no-
vih okoliščin še povečala previdnost
Reaganovih zaveznikov. Južnokorej-
ska vlada je sicer spet zahtevala od
SZ «opravičila» in odškodnino, a že
Japonci so po izredni seji vlade odlo-
žili vsak sklep o represalijah in za-
htevali le naj «OZN terja od SZ po-
jasnila». Velika Britanija in Zahodna
Nemčija nekoliko odločneje zatrjuje-
ta, da vpletenost ameriškega vohun-
skega letala ni «zadostno opravičilo»

za sestrelitev jumba in dajeta razu-
meti, da bosta sprejeli enake sankcije
kot ZDA, toda po obsodbi varnostne-
ga sveta OZN. Najverjetnejše sankci-
je pa bodo bržkone v krajšem ali
daljšem bojkotu sovjetskega letalske-
ga prometa, kar daje slutiti tudi več-
rajšnji sklep kanadske vlade, da za
60 dni prepove pristajanje sovjetskih
letal v Montrealu.

V Moskvi so priznanje o vpleteno-
sti ameriškega vohunskega letala v
tragični incident tolmačili kot dokaz

«namerne provokacije» in ščuvanja
svetovnega javnega mnenja SZ po
Reaganovi administraciji. Včeraj je
načelnik glavnega štaba protiletalskih
sil general Semjon Romanov pouda-
ril, da pilot sovjetskega lovca ni mo-
gel vedeti, da zasleduje civilno letalo,
ker južnokorejski «jumbo» ni imel
prižganih luči in ga je bilo lahko za-
menjati z vojaškim izvidniškim leta-
lom. Uradna agencija TASS pa ponov-
no ostro napada Reagana, češ da je
šlo za preiščljeno provokacijo za ovi-

ranje mirovnih pogajanj in zatrjuje,
da bo SZ vedno branila svoje meje.
Do večje jasnosti bo morebiti prišlo
že jutri, ko bo znana vsebina Reagano-
vega govora, ali pojutrišnjem, ko se
bosta zunanja ministra ZDA Shultz
in SZ Gromiko (katerega včerajšnji
obisk v Parizu je bil preklican) sre-
čala v Madridu na zaključnem zase-
danju KEVS.

Na sliki (teletoto AP): Vojaško vo-
hunsko letalo ZDA, ki je bilo vplete-
no v incident pri Sahalinu.

Krvavi spopadi v Libanonu po umiku izraelskih sil

BEJRUT — Včeraj popoldne se je
zaključil umik izraelskih sil na nove
položaje južno od reke Awali. Umik
je potekal praktično brez nerodov. Po-
vsem drugačen pa je položaj na o-
zemlju, ki so ga Izraelci zapustili in
ki bi ga morala zašesti redna liba-
nonska vojska. Položaj je še zlasti
kritičen v nekaterih predelih Bejruta
in na goratem območju Šufa. Povsod
so v teku srdite bitke med družji na
eni strani ter redno libanonsko voj-
sko, ki ji pomagajo desničarji.

V Bejrutu je nekaj topovskih gran-
at padlo tudi na taborišča ameriških
marinecev in italijanskih padalcev. Pr-
vi so na ogenj odgovorili z nekaj to-
povskih strelom, Italijani pa na ob-
streljevanje niso reagirali.

Obračun prvih spopadov med levi-
čarskimi družji in libanonsko vojsko
ter falangisti je zelo hud: poročajo
o kakih petdeset mrtvih in o več sto

Izraelski tanki se umikajo na Jug

(Telefoto AP)

ranjenih. Na območju Šufa potekajo
najbolj krvavi spopadi pri vseh
Bamdum in Suk el Garb, kjer imajo
kristjanske čete močne postojanke,
trenutno pod ognjem družov. Opazo-
valci v Libanonu menijo, da se bo
odločilna bitka odigrala prav pri teh
dveh vasi; če bo družom uspelo

osvojiti kristjanske postojanke, bo to
pomenilo velik korak k zmagi. V na-
sprotnem primeru bi to za družo u-
tegnilo pomeniti dokončen poraz.

Medtem je prispel v Rim posebni
odposlanec predsednika Džemajela
Fareza Habiba, ki se bo danes sestal s
predsednikom vlade Craxijem.

Danes nadaljevanje ženevskih pogajanj

ZENEVA — Sestrelitev južnokorejskega letala bo imela prav gotovo svoj
vpliv na potek pogajanj med Sovjeti in Američani o skrčenju števila izstrel-
kov srednjega dometa. Do pred nekaj dnevi je bilo vzdušje dokaj optimistično,
še zlasti po zadnjih izjavah sovjetskega predsednika Andropova o priprav-
ljenosti SZ, da uniči svoje izstrelke.

Ob svojem prihodu v Ženevo je sovjetski pogajalec Kvicinski odkrito za-
grozil z represalijami, če bodo države atlantskega pakta namestile
evrozstrelke na svojem ozemlju v predvidenem roku. Polg tega visi nad
pogajanja tudi vprašanje angleških in francoskih izstrelkov, ki jih Sovjeti
štejejo kot da pripadajo NATO, obe državi pa trdita, da gre za oborožitev,
ki ni v tem sklopu.

Jutri konec KVSE?

MADRID — Malta bi se v teku današnjega dne morala dokončno odpo-
vedati svoji zahtevi po tem, da bi v sklepih dokumenta madridske KVSE
vnesli tudi poglavje o vprašanju varnosti v Sredozemlju. Če se bo Malta
odpovedala svojemu stališču in pristala na kompromis, za katerega so se
druge države že domenile 15. julija, bo zasedanje zunanjih ministrov, ki
bo 7. septembra, pomenilo dejansko konec madridske konference o var-
nosti in sodelovanju v Evropi.

Basilico v Trstu: protest kovinarjev proti preustroju ladjedelstva

V Tovarni velikih motorjev, Trža-
škem arzenalu sv. Marka in tržiški
ladjedelnici Italcantieri je bila več-
raj dopolne enourna stavka z delav-
skimi skupščinami pred vhodi na de-
lovišča, na Goldonijem trgu pa so
člani tovarniških svetov z razdeljeva-
njem letakov opozarjali javnost na
nevdolžne razmere v omenjenih obra-
tih. S takšnim demonstrativnim nasto-
pom je sindikalna zveza kovinarjev
FLM dala razumeti predsedniku Fin-
cantieri Basilicu, ki se je ta čas mu-
dil v Trstu, da ne soglašajo z načrtom
o preustroju javnega ladjedelstva, ka-
kor si ga zamišlja IRI. Sindikalisti in
delavci ne nasprotujejo zenotenju štiri-
najstih poldržavnih ladjedelskih
družb, nasprotujejo pa načrtu o skr-
čenju proizvodnje in zaposlenostne
ravnji.

NA 4. STRANI

Sestanek strank deželne koalicije

Včeraj so se v Vidmu sestali tajni-
ki šestih strank, ki sestavljajo koali-
cijo v deželni vladi F-JK. Osrednja
tema pogovorov so bila odprta vpra-
šanja v nekaterih krajevnih upravah.
Posebno pozornost so tajniki namenili
položaju na tržiški občini in pokraji-
ni.

NA 5. STRANI

V nedeljo lepo uspele šagre

Če je v soboto slabo vreme preki-
žalo račune organizatorjem prazni-
kov na odprtem, potem jim je bila ne-
delja povsem naklonjena. Tako so le-
po uspeli «lovski praznik» v Zgoni-
ku, «praznik solate» na Kolonkovcu,
šagra pri Banih in «naš praznik» v Bo-
ljuncu, ki ga je priredila dolinska sek-
cija SSK, ter praznik komunističnega
tiska v Barkovljah.

NA 4. IN 5. STRANI

Danes na športnih straneh

Sredozemske igre v polnem teku

V Casablanci so v polnem teku devete sredozem-
ske igre, ki so se za Italijo in Jugoslavijo pričele
dokaj uspešno. V nedeljo so sicer Italijani pričakovali
večjo bero kolajn, zato pa so bili včeraj izjemno u-
spešni. Jugoslaviji pa je zlato odličje priboril Borut
Petrič.

Memorial Race: poraz Zarje

V sinočnjem srečanju za memorial Zarko Race je
San Giovanni tesno premagal Zarjo in se tako uvr-
stil v finale tega nogometnega turnirja.

Trofeja Vatovac: Kras uspešen

V drugi tekmi nogometnega turnirja za trofejo
«Oskar Vatovac» je sinoči v Repnu domači Kras si-
cer premagal proseško Primorje, vendar s prika-
zano igro ni zadovoljil in mora do začetka prven-
stva očitno še marsikaj izpiliti. Isto lahko trdimo
tudi o Primorju, katerega prav tako čaka še pre-
cej dela.

Triestina in Udinese naprej

Tako novopečeni tržaški drugoligaš kot Zicov
Udinese sta dosegla prvi cilj nove sezone, uvrstitev
v šestnajstino finala italijanskega nogometnega po-
kala. V odločilnem srečanju je Triestina doma pre-
magala Pistoiese in se skupaj s Sampdorijo uvrstila
v nadaljnje tekmovalje. Videmčani so si prav tako
v odločilnem srečanju v gosteh v Neaplju zagoto-
vili obe točki in s tem tudi prvo mesto v 3. skupini.

Kolesarsko SP: Italijani k. o.

Nedelja je bila črn dan za italijanske kolesarje.
V zadnji preizkušnji svetovnega prvenstva, cestni
vožnji za profesionalce, so «azzurri» doživeli popoln
polom. Lanski svetovni prvak Saronni je bil šele
sedemnajsti in ni niti za trenutek pokazal, da bi
lahko ubranil naslov. Moser se je skupaj z Bom-
binijem in Visentinijem odstopil že v 13. krogu.
Tako je zmaga nepričakovano šla ameriškega ko-
lesarju Lemondu, ki sicer nastopa v Hinaultovi
ekipi.

vo odjeknil po vsem svetu, hkrati pa tudi s petim dnevom protesta, ki so ga za 8. september v Čilu napovedala demokratske sile proti Pinochetovemu režimu. Povabilo na simpozij s prireditelji naslovili tud na predsednika republike Pertinija in na predsednika vlade Craxija, ki je član predsedstva organizacije «Italia - Cile» in je bil prvi politik evropske leveice, ki je takoj po državnem udaru obiskal Čile, da bi opozicijskim silam izrazil solidarnost Socialistične internacionale. Navzoča bosta tudi predsednica parlamentarne senatske zbornice Nilde Iotti in senator Francesco Cossiga, vdova umornega predsednika Allendeja, podpredsednik Bolivije Zamora in bivši mehiški predsednik Luis Echeverria.

V Parizu previdno odložili obisk šefa sovjetske diplomacije Gromika

PARIZ — Tragična srestelitev južnokorejskega «boeinga 747» že negativno odmeva v mednarodnih diplomatskih odnosih. V Parizu so včeraj uradno sporočili, da je bil napovedani obisk sovjetskega zunanjega ministra Andreja Gromika odložen na konec tedna, ne da bi navedli razloge ali pojasnili, če je pobuda prišla iz Moskve ali iz Pariza.

Po tragediji južnokorejskega letala, ki so ga sestrelili v sovjetskem zračnem prostoru, je več voditeljev francoske opozicije, med njimi tudi neogolistični lider Jacques Chirac, zahtevalo odpoved Gromikovega obiska

v Parizu. Sovjetski zunanji minister se je nameraval v francoski prestolnici ustaviti v ponedeljek in torek, ko bi nadaljeval pot na sklepno zasedanje konference o evropski varnosti v Madrid. Opazovalci odložitve obiska razumejo kot previdnost pariške vlade, ki želi prej videti obnašanje ZDA v Madridu, kamor bo nocoj prispel državni sekretar Shultz, in šele potem sprejeti šefa sovjetske diplomacije.

Iz pariških neuradnih krogov pa so prišla nekatera pojasnila o preložitvi Gromikovega obiska. Odločitev naj bi bila sprejeta sporazumno med Mo-

skvo in Parizom, vzrok pa gre iskati prav v tragediji južnokorejskega letala. Pariz sicer želi nadaljevati dialog s SZ, vendar nima nobenega namena stopati v «prvo vrsto» s tem, da bi po tragediji prvi sprejel nekega sovjetskega politika.

Odločitev obiska bo torej omogočila bolj poglobljeno prečiti novonastali položaj po «upravičenem razburjenju», ki ga je zbudila letalska tragedija. Isti vir tudi zatrjuje, da so Sovjeti po neljubem dogodku mnogo spravljivejši do Francije, hkrati pa razdvojeni med kritiko francoskih stališč in željo po nadaljevanju dialoga.

Neznanci ukradli Goebbelesove dnevnike

BONN — Po nedavni aferi ponarejenih Hitlerjevih dnevnikov je na področju nacističnih spominov kot dnevnikov prišlo do novega incidenta. Nemški «Bild Zeitung» je namreč včeraj poročal, da so iz blagajne založbe Hoffmann iz Hamburga izginili dnevniki nacističnega ministra za propagando Josepha Goebbelsa.

Casopis nadalje trdi, da je neki neznanec, ki se je predstavil z imenom Mueller ponudil nekemu angleškemu založniku proti veliki vsoti denarja ministrove dnevnike iz let 1939 - 1941.

Dnevnik še poroča, da niso tatovi pri svojem delu s silo odprli vrata železne blagajne in da so se zato po vsej verjetnosti poslužili ključev.

Kitajsko-japonsko gospodarsko sodelovanje

PEKING — V kitajski prestolnici poteka že tretja ministrska konferenca o politično - gospodarskem sodelovanju med Kitajsko in Japonsko, od kar sta deželi leta 1980 sklenili navezati tesnejše stike. Hkrati se je tudi izvedelo, da bo generalni sekretar kitajske komunistične partije, Hu Yaobang, na povabilo vlade v Tokiu, v drugi polovici novembra obiskal Japonsko.

Medtem ko je bil glavni rezultat lanskoletnega ministrskega srečanja med obema državama odobritev japonskega kredita Kitajski v višini tristo milijonov dolarjev, je v ospredju letošnjega skupno iskanje in izkoriščanje naftnih ležišč. V tej zvezi so podpisali sporazum o izkoriščanju naftnih nahajališč v zalivu Beibu v južni Kitajski, pri katerem bodo sodelovale tudi ZDA in Velika Britanija.

Boljši odnosi med Kitajsko in SZ

MOSKVA — Kitajska bo prvič v zgodovini sodelovala s svojim standom na mednarodnem sejmu knjig, ki ga bodo doprli danes dopoldne v Moskvi. Gre za nov znak odjuge v odnosih med Sovjetsko zvezo in Pekingom po dolgih letih sporov, ki so se izrodili celo v oborožene spopade.

Zbližanje, ali vsaj izboljšanje v odnosih med največjima socialističnima državama potrjuje tudi dejstvo, da bo v kratkem na uradnem obisku v Pekingu Mihail Kapitza, namestnik sovjetskega zunanjega ministra Gromika in izvedenec za kitajsko problematiko. Obisk Kapitze v kitajskem glavnem mestu bo prvi uradni obisk nekega sovjetskega voditelja v tej državi od šestdesetih let, ko je razkol med državama bruhnila na dan.

O odnosih med SZ in Kitajsko je veliko govoril v svojem nedavnem intervjuju «Pravdy» generalni sekretar KP SZ Jurij Andropov, ki je ocenil dosedanje kitajsko-sovjetske odnose kot anomalijo.

Razgovori o normalizaciji odnosov med državama bodo nadaljevali v začetku oktobra. Tedaj pa bodo prišla na dnevni red še vsa odprta vprašanja: od Afganistana, do sovjetskih čet v Mongoliji do problemov Indokine. Spodbudno pa je vendarle dejstvo, da bodo po dveh desetletjih sumničnej razgovori, kot kaže, potekali v bolj konstruktivnem vzdušju.

Nasprotujoče si vesti iz Čada

PARIZ — Glasnik vlade narodne enotnosti Čada, ki jo vodi Gukuni Weddey, Abderahman Musa, je včeraj v Parizu zanimal, da bi tri tisoč libijskih vojakov napadlo Oum Chalubo in izjavil, da gre le za sovražno propagando Hisenove vlade v N'Djameni. Musa je tudi dejal, da v nasprotju z uradnimi poročili iz N'Djamene, Oum Chalubo še naprej nadzorujejo Weddeyevе čete, ki jih vladne sile kljub pomoči francoskih padalcev, niso uspeli premagati.

Atentat v nemškem mestu Göttingen

GÖTTINGEN — V središču tega zahodnonemškega mesta je včeraj eksplodirala bomba, ki je povzročila za skoraj dve milijardi lir gnotne škode, človeških žrtev ali ranjenih pa k sreči ni bilo. Neznanci, ki so za seboj zapustili le velik črni anarhični «A» na zidu, so eksploziv podtaknili v prvem nadstropju stavbe, v kateri so zdravniške ordinacije in restavracija, k sreči pa v hudo poškodovanih prostorih v trenutku eksplozije ni bilo nikogar. Tik pred eksplozijo je neznanec s telefonskim pozivom obvestil, da je atentat delo izvenparlamentarne skupine «APO», ki je nastala še za časa protestov leta 1968.

WASHINGTON — Ameriški obrambni minister Caspar Weinberger bo danes odpotoval v Srednjo Ameriko, kjer bo obiskal Panamo, Salvador in Honduras. To bo prvi obisk nekega ameriškega sekretarja za obrambo na tem območju, njegov poglavitni namen pa je po uradnih zatrilih vojaški nadzor in preverjanje, kako v Salvadorju upravljaljo ameriško vojaško pomoč.

PARIZ — Ekstremisti «Al Fataha» so ustanovili poseben odbor za nadzorstvo delovanja Jasserja Arafata. Po njihovem mnenju naj bi Arafat izdal Palestince, ker se je pred kratkim srečal v Ženevi z nekaterimi člani izraelskega «Mirovnega odbora».

Začel se je kongres britanskih sindikatov

LONDON — Včeraj se je v Blackpoolu začel kongres britanskega sindikalnega sveta «Trade Union Council» - TUC. Udeleženci morajo na zasedanju izdelati odgovor na vladni načrt omejevanja sindikalne dejavnosti.

Na kongresu je uvodni govor imel Frank Chapple predsednik TUC. Chapple je predstavnik zmernejše struje britanskega sindikata, ki se poteguje za dialog z vladnim kabinetom. Navzočim je podal kritičen pregled in obenem oceno letošnjih političnih volitev ter poudaril nujnost, da se sprijaznijo z zmago konservativne stranke. To pa vsekakor ne pomeni, je Chapple poudaril, zavračanje načelnih sindikalnih pravic.

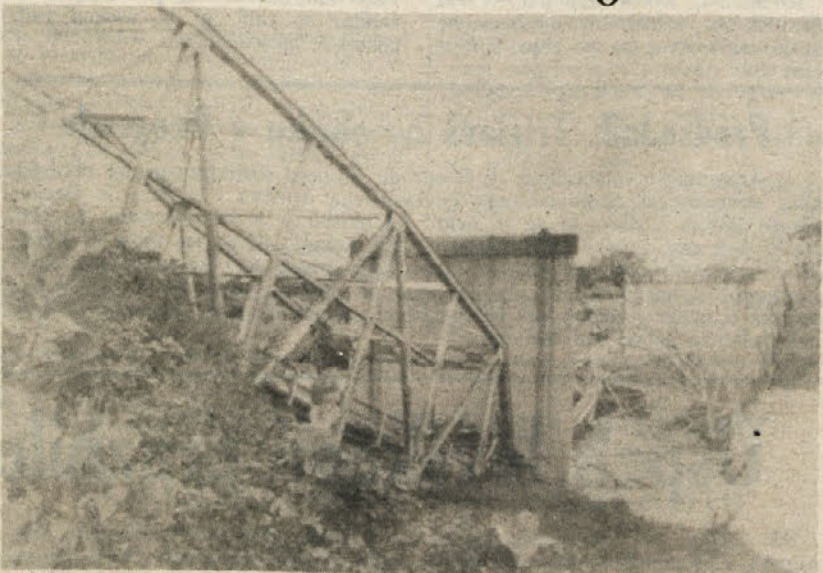
S svojim govorom se je Chapple skušal izogniti polemikam, ki bodo nastale med nasprotnima taboroma. Le-

vi predstavniki britanskega sindikata namreč nočejo spremeniti svojih stališč in so že napovedali, da bodo bojkotirali konservativne ministre.

Na kongresu bodo delegati zbrali tudi laburističnega kandidata, ki bo čez mesec dni prevzel mesto sedanjega leaderja Michaela Foota. Po pravilniku laburistične stranke ima namreč TUC pravico do 40 odstotkov glasov za izvolitev novega strankinega sekretarja. Opazovalci menijo, da je zato zmaga Neila Kinnocka skoraj gotova.

Po otvoritvi se je ožji svet TUC zbral, da bi sestavil protestno deklaracijo proti sovjetskim oblastem zaradi srestelitev južnokorejskega letala. Nekateri so celo predlagali, da bi sovjetski ambasadi v Londonu sporočili, naj ne pošiljajo na kongres svojih opazovalcev. Večina pa tega predloga ni sprejela.

Ofenziva salvadorskih gverilcev

Enote salvadorske gverile so v nedeljo napadle San Miguel, po pomeni tretje mesto San Salvadora. V napadu je po podatkih iz uradnih krogov vsaj sto vladnih vojakov izgubilo življenje. Na sliki (Telefoto AP): Most, ki so ga gverilci zrušili ob napadu na San Miguel

Pomembni dogodki iz mednarodnega ekonomskega zveša

V Madridu konferenca o gospodarstvu

Mednarodna trgovina zajezila upadanje

MADRID — S pozivom k mednarodni solidarnosti španskega predsednika vlade Felipeja Gonzaleza, se je včeraj v Madridu začel 7. svetovni kongres o ekonomiji. Gonzales je v svojem otvoritvenem nagovoru izrazil zaskrbljenost nad svetovno gospodarsko krizo in dvome, da bi jo bilo možno rešiti z radikalnimi posegi. Zelo kritičen je bil do sedanjih mehanizmov, ki uravnavajo svetovno gospodarstvo in pri tem dodal, da bi bilo treba celotno «mašino» na novo pregledati, saj «ne jamčijo pravice do dela, kar je ena od osnovnih pravic človeka». Pri tem je zelo kritično ocenil tudi gospodarsko politiko ZDA in poudaril, da je treba odločno rešiti problema brezposelnosti in inflacije.

Sedmega kongresa o ekonomiji se udeležuje okrog tisoč 500 izvedencev, med katerimi je tudi nekaj Nobelovih nagrajencev, ki bodo razpravljali o strukturnih spremembah, medgospodarski odvisnosti in svetovnem razvoju. Kongres se bo končal 9. t.m.

V zvezi s svetovnim gospodarstvom gre včeraj za beležiti oziroma opozoriti na poročilo Splošnega sporazuma o carinskih cenikih in trgovini, ki je izšlo v Ženevi in vsebuje podatke o mednarodni trgovini za leti 1982 in 1983. Glavni podatek, ki pade takoj v oči, je ta, da

sta se svetovna produkcija in trgovinska izmenjava v letu 1982 zmanjšali, letošnje leto pa kaže na spodbuden razvoj.

Leta 1982 je produkcija v kmetijstvu, manufakturi in izvečni industriji padla za 2 odstotka, kar je največ od leta 1975 dalje. Tudi kar zadeva raven zaposlitve smo na slabšem, saj se je brezposelnost na splošno dvignila za 1 odstotek. Sedaj je v industrializirani svet 8 odstotkov brezposelnih (okrog 8 milijonov ljudi), v prvem šestmesečju 1983 pa se je številka povzpela na 9 odstotkov, seveda v industrializiranih državah (predvsem v Zahodni Evropi).

In vendarle je tudi nekaj bolj optimističnih števil. Leta 1982 se je zvišanje cen v industrializiranih državah spet ustalilo pod 8 odstotki. Pa spet nespodbudni podatki: inflacija je močno poskočila v Južni in Srednji Ameriki, medtem ko se je zaustavila v državah v razvoju. Skratka, v industrializiranih deželah so se cene dvignile v prvem šestmesečju 1983 v povprečju za samo 4,5 odstotka, kar je najmanj od leta 1972 dalje.

Kar zadeva trgovinsko izmenjavo gre zapisati, da je leta 1982 padla za 2 odstotka, izvoz kmetijskih pridelkov pa se je zvišal za 1 odstotek.

Medtem ko se v svetu začenjajo protestne demonstracije

Pinochet spet grozi z obsednim stanjem

SANTIAGO DE CHILE — Nad dialogom med čilsko vlado in opozicijo, ki se je začel pred desetimi dnevi, visi Damoklejev meč Pinochetovih groženj. To izhaja iz sporočila demokratske zveze, politične grupacije, ki združuje sredinsko usmerjene stranke in v kateri so prisotne tudi struje čilske socialistične stranke. Demokratska zveza je v protestu, ki je bil objavljen v nedeljo v Santiagu, obtožila diktatorja Pinocheta, da skuša z grožnjami preprečiti pravkar začeti dialog, saj je predsednik vojaške hunte zagrožil, da «bo obnovil obsedno stanje in zaostрил represijo v Čilu, če bo opozicija skušala izvajati nanj nove pritiske».

Stališče, ki ga je zavzel čilski diktator z namenom, da pogojuje stike

med vlado, ki jo vodi notranji minister Jarpa, in opozicijo, so napet uvod v teden, ki bi lahko bil odločilnega pomena za razplet dogodkov v Čilu, in to ravno v času, ko Pinochetov režim slavi desetletnico prihoda na oblast. Za četrtek je namreč napovedan «peti protestni dan», vrsta demonstracij pa si bo sledila v razdobju nekaj dni.

Medtem pa so se ob bližanju obletnice umora predsednika Allendeja začele tudi drugod po svetu protestne manifestacije proti čilskemu režimu. V Barceloni so španski in latinsko-ameriški manifestanti zasedli čilski konzulat in zahtevali srečanje s konzulom. Demonstracije so napovedane tudi za prihodnje dni v vseh evropskih državah.

«Allende živi», to je napis, ki so ga demonstranti postavili na grob predsednika Allendeja v mestu Vina del Mar

Včeraj med enournno stavko in javnim protestom kovinarjev Predsednik Fincantieri v Trstu

Kot napovedano, se je včeraj mudil v našem mestu predsednik finančnega holdinga Fincantieri Rocco Basilico. Udeležil se je sej upravnih svetov Tovarne velikih motorjev (GMT), Tržaškega arzenala - Sv. Marka in ladjedelske družbe Italcantieri, ki jih Fincantieri nadzoruje. Predsednikom in članom upravnih svetov je objasnili sklep zavoda za industrijsko obnovo IRI o zenotenju vseh štirinajstih ladjedelskih družb z državno soudeležbo v Italiji, oziroma o ustanovitvi ene same družbe, ki jo nekateri preuranjeno že imenujejo Nova Fincantieri, o kateri pa se ne ve, kje bo njen upravni in siceršnji sedež; v Trstu, kot zahteva npr. tukajšnje združenje industrijcev, ali v notranjosti države? Nova družba naj bi zajemala štiri oddelke, razdeljene po industrijskih smereh: gradnja trgovskih ladij, gradnja vojaških ladij, ladijska pravila in mehanska proizvodnja. Po takšnem preustroju naj bi se v vsej Italiji število zaposlenih v ladjedelstvi in sorodnih panogah skrcilo kar za 5.000, vsaj po ocenah IRI.

Več o Basilicovem obisku ni dano vedeti, zanimive pa so njegove okoliščine. Najprej je bilo sporočeno, da prispe predsednik Fincantieri k nam dopoldne, potem, da dopotuje popoldne, nazadnje se je razširila celo vest, da ga sploh ne bo, medtem ko je v jutranjih urah bil na seji upravnega sveta obrata CNOMV v Benetkah. Prišel je potihoma, kar sindikalisti pove-

zujejo z napovedjo kovinarske zveze FLM iz prejšnjih dni, da bo delavstvo med Basilicovim obiskom uprizorilo javen protest. V resnici so uslužbenci Italcantieri, TVM in TASM eno uro stavkali in se pred vhodi na delovišča zbrali na skupščinah, a na Goldonijevem trgu so člani tovarniških svetov z razdeljevanjem letakov opozarjali javnost na nevzdržne razmere v omenjenih obratih (tovrstne manifestacije so bile tudi v Trzinu, kjer je ladjedelnica Italcantieri, katere vodstvo se nahaja pa v Trstu). V TVM je pred tednom dni stekla, kot znano, dopolnilna blagajna, ki bo trajala predvidoma tri mesece, arzenal ostane kaj kmalu brez slehernega naročila, nič boljše pa niso razmere v tržaški ladjedelnici, o kateri v krogih Fincantieri že menijo, da bi kazalo odpreti izredno dopolnilno blagajno, kakršna, kot vemo, prepogosto botruje predčasnim upokojitvam.

Sindikalna zveza kovinarjev od Basilica ni zahtevala, da sprejme njeno zastopstvo; pa ne zato, ker je

bil njegov obisk zaseben, ampak, ker meni, da se z njim o ničemer nima pogovarjati. Kakor nam je izrecno zatrdil predstavnik Fiom (CGIL), zahtevajo sindikalisti čimprejšnji sestanek z vodstvom IRI in rimsko vlado, edinoma in naravnima sodelavcem, kot je pripomnil. Sindikalisti in delavci ne nasprotujejo načelno prenosu javnega ladjedelstva, ne strinjajo pa se z metodami pri sprejemanju odločitev: znano je, da pristojni krogi sindikatov sploh niso vprašali za mnenje, preden so sporočili sklep o združitvi ladjedelskih družb. Sindikalisti se zavzamejo za to, da se ladjedelstvo in gradnja ladijskih motorjev ovrednotita brez vsakršne okrnitve zaposlenostne ravni. Ladijskim gradnjam, pravijo, je treba dati novega zagona, trgovsko ladjevje je potrebno okrepiti in posodobiti. V žepe inozemskih ladjarjev se vsako leto steče iz Italije 1500 milijard lir za prevoznine, in vendar so taki, ki bi vseeno radi pokopali ladjedelništvo. (dg)

Predsednik Triglava na obisku v Beogradu

Argentinski veleposlanik v Beogradu je pred kratkim sprejel predsednika slovenskega-jugoslovanskega izseljenskega društva «Triglav» iz Buenos Airesa Borisa Košuta, ki se je mudil na obisku v jugoslovanskem glavnem mestu kot gost Srbske izseljenske matice. Košuta, ki je po rodu iz Križa, je prav v tem času na obisku v rojstnem kraju. Naj še omenimo, da v razgovoru z našim novinarjem, ki smo ga objavili pred dnevi, Košuta ni govoril o svojem obisku pri italijanskem veleposlaniku v Argentini, kot je naš časnikar pomotoma razumel.

Draga 83: nedeljski predavanji zanimivejši

Nedeljski predavanja na «Dragi 83» sta bili prav gotovo zanimivejši in bolj poglobljeni od sobotnega. Bili sta bolj odprti in sta razgrnili širše poti od načelnega in razčustvovanega odvratanja socializma in socialistične ureditve v matični domovini. Tudi če so bili potem določeni posegi razpravljalcev v tonu odločnega antikomunizma, pa predavanja sami po sebi nista zaprla vrat tistim poslušalcem, ki drugače mislijo od «Drage».

Msgr. Janez Vodopivec je tako v jutranjih urah govoril o «Kvasu novega krščanstva». Osrednja tema, ki jo je v razgibanem in večkrat duhovitem predavanju obravnaval, so bile globoke spremembe, ki jih je uvedel drugi vatikanski koncil. Predavatelj je govoril kot človek, ki je bil aktiv-

no soudeležen pri koncilskem delu in v tem smislu je razkril način dela, razhajanja in preokrete v novo, ki so označevali intenzivno koncilsko delo.

Če povzamemo bistvo predavanja, naj zapišemo, da je dr. Vodopivec največ prostora odmeril prav vprašanju cerkve. Koncil je namreč razvrstil poglavja o cerkvi tako, da je na prvo mesto postavil vprašanje misterija, na drugo potujoče božje ljudstvo, kot tretje pa vprašanje cerkvene hierarhije. Gre za inovativno razvrstitev. Saj se laik, to je navaden kristjan znajde v središču pozornosti. Občestvo Cerkev, ki izhaja iz centralnih postavk krščanstva, boga, sv. trojice, sv. duha je komunikativno, to je združuje ljudi v skupnost. Hierarhija v cerkvi torej ni edini predmet razpravljanja, edini steber, Cerkev živi z božjim ljudstvom, ki je njen kvas. Od tod pravica, da se verniki pri obredih izražajo v svojem jeziku, od tod sodelovanje laikov pri cerkvenem delu, od tod tudi drugačen odnos do kulture. Predavatelj je poudaril, kako je Cerkev prav v odnosu do kulture zamenjala princip načelnega odvratanja s sočutjem. Rekli bi, da je koncil pomenil demokratizacijo Cerkev.

V popoldanskih urah je spregovoril ravnatelj slovenske celovške gimnazije dr. Reginald Vospernik, in sicer o temi «Na razdvoju dveh kultur». V bistvu je pričel svoj poseg s Kocbekovim citatom o tem, kako so po eni strani Nemci zatirali in še zatirajo Slovence, po drugi strani pa jih kulturno oplajajo. Kljub stanju manjšine na Korškem je dr. Vospernik usmeril svoje predavanje v optimistično smer. Nastavil je tako tezo o bikulturalnosti, to je o tem, da nosi Slovenec materino dediščino, to je slovensko kulturo, po drugi strani pa si «prilaščas» tudi sosednjo, to je nemško kulturo. Princip naj bi veljal tudi za Nemce, to je koroške Avstrijce, kar pa je, kot je sam predavatelj priznal, v bistvu le še želja. Dr. Vospernik je govoril tudi o ustroju slovenske gimnazije, ki deluje v smeri dvojnih kulturnih obzorij in o slovenskem šolstvu v Avstriji nasproh. O pojmu «bikulturalnost» bi lahko seveda na široko razpravljali, za to pa bo verjetno potreben prostor izven pričujočega članka.

Med diskutanti naj omenimo pisatelja Borisa Pahorja in prof. Pirjevca, ki sta se dotaknila vprašanja odnosov, ki jih imamo Slovenci v Avstriji, oz. Italiji do države, v kateri živimo. V Avstriji naj bi se čutili Slovenci le bolj doma kot v Italiji (mislimo na državo).

Alojz Rebula je zaključil z «Drago» z nekaterimi tezami o slovenstvu, ki bi jih lahko strnili takole: slovenstvo, to je biti Slovenec, pomeni naravno danost. Zavest o slovenstvu pa je moralno vprašanje in kot tako spada v območje vere, to je Cerkev. Povezava med zavednim slovenstvom in krščanstvom je neločljiva; dušiti Cerkev pomeni rušiti slovenstvo. Seveda menimo, da Rebulov ni edini način, kako biti Slovenec. (am)

Dr. Reginald Vospernik

Začetek seminarja za slovenske šolnike

Danes se bo pričel že tradicionalni seminar za slovenske šolnike, ki ga prireja tržaško šolsko skrbništvo in na katerem bodo sodelovali predavatelji iz matične domovine. Seminar je namenjen vzgojiteljicam, učiteljem in profesorjem slovenskih šol na Tržaškem. Naši šolniki se bodo udeležili seminarja razvršeni po skupinah, le ob uradni otvoritvi seminarja, 13. 9. in dan kasneje se bodo skupno zbrali v tržaškem Kulturnem domu. Prvi cikel predavanj, ki se bo pričel danes v prostorih učiteljskega A. M. Slomšek, je namenjen vzgojiteljicam.

Tržaška občina obvešča starše, da morajo do 7. t.m. potrditi vpis otrok v občinske vrtce. Zato se morajo zglasiti ali telefonirati v posamezne vrtce najkasneje do jutri.

Brigadni general Valerio Gibellini je včeraj zapustil poveljstvo IX. cone finančne straže FJK. Na položaju je bil skoro štiri leta.

Uspeh lovskega praznika v Zgoniku

Niti sobotni slabi vremenski pogoji niso skvarili uspešnosti lovskega praznika, ki se je v odlični prireditvi društva slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine Doberdob zaključil sinoči v Zgoniku. Posebno v nedeljo popoldne se je na ireditvenem prostoru zbralo res veliko obiskovalcev, ki so v celoti prišli na svoj račun. V osnovni šoli 1. maj 1945 so lovci priredili nadvse zanimivo in okusno urejeno razstavo lovskih trofej in balzamiranih divjih živali, obenem pa so večkrat zavrteli čudovite barvne filme o lisici, polhu in fazanu. Izobesili so tudi plakate z napisi, ki pozivajo k spoštovanju narave in divjadi. Zanimiva se nam je zdela razlaga kmetovalcem, da sta jerebica in fazan njihova pomočnika, saj sta jerebica uničila okrog 30 tisoč škodljivih žuželk in pobere skoraj 3 kg plevelnih semen.

Sobotne svečane otvoritve, ki so jo akustično naznanili hornisti iz Zasavja, so se udeležili tudi številni ugledni gostje, med temi naj omenimo predsednika lovske zveze Slovenije Bojana Škrka, kateremu so simbolično podelili častno članstvo zamejskega lovskega društva, predstavniki Zveze lovskega društva Nova Gorica Trontelj, Okroglič in Krivec, tajnik Zveze lovskega društva Postojna Kristjan, predstavnik lovske zveze iz Trsta, predsednik tržaške gorske skupnosti Mi-

loš Budin, pokrajinski odbornik Marčelo Čok in zastopnik ENAL caccia Oskar Slavec.

V priložnostnem nagovoru je predsednik zamejskega lovskega društva Joško Pahor naglasil vrednote lovcev, ki so ljubitelji in zaščitniki narave, pa tudi divjad ima nenadomestljivo vlogo pri ohranjanju naravnega ravnovesja. Zatem so obdarili s knjižnimi nagradami najboljše šolarje, ki so z literarnimi, in likovnimi izdelki opisali življenje divjadi. Na tem natečaju je sodelovalo kar 200 šolarjev

iz 16 osnovnih šol iz tržaške in goriške pokrajine.

Enkratni kulturni užitek je nudil volkalni nastop zelo uglašene lovskega okteta iz Postojne, ki je požel spontan aplavz in odobravanje ljubiteljev zborovske pesmi. Na prazniku ni seveda manjkalo dobre domače kapljice in vsakovrstnih jedi na žaru, še posebej povpraševanje pa je bilo za okusni lovski golaž. Plesalci pa so lahko zavrteli pete ob zvokih ansambla Lojzeta Furlana.

B. S.

Predsednik društva slovenskih lovcev Josip Pahor pozdravlja goste, med katerimi je lovski oktet iz Postojne (na sliki)

Šagra pri Banih s pomočjo vse vasi

Mladina pri Banih je te dni dokazala, da tudi slabo vreme ne more popolnoma uničiti trdnih načrtov, predvsem pa dobre volje. Vaški praznik, ki se je zaključil včeraj in je trajal v celoti štiri dni, se je sicer začel v znamenju dežja, člani Mladinskega krožka od Banov pa niso izgubili poguma: šagro so podaljšali še na večerjšnji večer, ko se je ob lepem vremenu na plesišču in pred kioski zbralo lepo število gostov.

Osrednja kulturna prireditev je bila seveda v nedeljo, ko se je za najmlajše praznik začel že v jutranjih urah s tekmovanjem ex tempore. Približno petnajst malčkov, večji del iz vasi, se je zbralo na trgu ter ob sodelovanju prirediteljev pričelo z risarskim delom. Izdelki, katerih glavna tema so bili Bani z značilnimi kraškimi hišami in vsakdanjimi utrinki iz življenja domačinov, so bili res posrečeni. Tako sta predstavnika Društva zamejskih likovnikov Magda Tavčar in Klaudio Klarič le s težavo izbrala pet najboljših. Vsi udeleženci so v spomin prejeli zbirko pravič, prvo nagrado pa je prejel sedemletni Miloš Čuk od Banov.

Spored se je nadaljeval v poznih popoldanskih urah, ko je zaigrala godba na pihala «Viktor Parma» iz Trebča in so nastopili kitarista Marko Ferri in Franko Guštin ter tamburaški zbor kulturnega društva Franc Prešeren iz Boljunca.

Naj omenimo še, da je na vaškem prazniku pri Banih vladalo prijetno razpoloženje tudi za kioski, kjer je približno petnajst mladincev ter ravno toliko starejših vaščanov s skupnimi močmi skrbelo za postrežbo gostov in za reden potek prireditve. Najbolj požrtvovalne so bile žene iz vasi, ki so v ogromni ponvi cvrle značilne kifeljčke. Ti so bili posebnost specialiteta na banovskem prazniku in marsikateri sladkosec jih je zadovoljno pohvalil. Prav o tem sodelovanju med mladimi, ki so zadnja leta s svojimi pobudami pripomogli,

da je kulturna dejavnost na vasi ponovno zaživela, in starejšimi vaščani, je pohvalno spregovorila domačinka Tončka Vidal.

«Brez pomoči starejših vaščanov in rekel bi sploh, celotne vasi,» je povedal tudi član krožka Robi Kovacic, «šagre ne bi mogli izvesti. Z izkupičkom, ki je sicer zelo skromen ravno zaradi nenaklonjenosti vremena, pa bomo skušali izpeljati še preostale načrte za bližnjo sezono, ki so usmerjeni predvsem k obuditvi tradicije in k ovrednotenju zgodovine in etnoloških navad naše vasi.»

Na šagri pri Banih so sodelovali tudi otroci. Narisali so vas, kot jo sami doživljajo

Pobratenje kriških društev s KS Griblje v Beli krajini

V Gribljah v Beli krajini se je v nedeljo tamkajšnja krajevna skupnost pobratila s ŠD Vesna, ŠD Mladina in sekcijo VZPI-ANPI iz Križa. Svečanost je kronala štiriletno sodelovanje med KUD «Niko Zupanič» iz Gribelj in KD Vesno, ki se je pozneje še razširilo na zgoraj omenjene organizacije in sedaj torej zaobjema širšo organizirano stvarnost obeh krajev.

Pobratenje je potekalo v sklopu praznika KS Griblje (občina Črnomelj) in to ravno na dan, ko so pred 42 leti za vasio počili prvi partizanski strelji. Slavnosti, ki je potekala v sproščenem prijateljskem vzdušju, se je udeležilo nad sto članov treh kriških organizacij.

V jutranjih urah so bila na sporedu športna srečanja, osrednji del svečanosti pa je potekal popoldne. Križani so se najprej poklonili tamkajšnjemu spomeniku padlim, pred katerim je moški pevski zbor Vesna zapel žalostinko, nekaj priložnostnih besed pa je spregovoril predsednik sekcije VZPI-ANPI Ferdinand Bogatec. Še pred tem pa je kriška delegacija položila šop cvetja na grob bivšega predsednika KUD «Niko Zupanič» Južeta Štručlja, ki je eden pobudnikov sodelovanja med Križem in Gribljami.

Sledila je slavnostna seja KS Griblje, na kateri so gostitelji in gostje ocenili medsebojne stike in se dome-

nili za nadaljnje sodelovanje. Listino o pobratenu so za Križ podpisali Ljubo Košuta (KD Vesna), Enio Bogatec (ŠD Mladina) in Ferdinand Bogatec (VZPI-ANPI), v imenu vaških organizacij pa je spregovoril Sandor Tence.

V kulturnem programu, ki je sklenil prireditev, pa sta nastopila moški pevski zbor Vesna z venčkom narodnih in partizanskih motivov ter baletna skupina ŠD Mladina, ki je v pozdrav gostoljubnim Gribeljem zaplesala tuji splet belokranjskih plesov. Med središtem je podpredsednica KD Vesna Ilde Košuta seznanila občinstvo o položaju Slovencev v Italiji.

Deželni svet se bo sestal 15. septembra

Danes ob 9.30 se bo sestala prva deželna komisija. Obravnavala bo zakonni osnutek o popravkih k pravilniku deželnoupravne ureditve. Zanimljivo bo tudi, da finance Rinaldi tem bo odbornik za finance Rinaldi poročal o novih državnih predpisih glede finančnih odnosov med državno in lokalno samoupravo. Dne, 13. septembra, pa bodo zasedali načelniki svetovalskih skupin, da se pripravi na sejo, ki bo 15. t.m.

Sestanek šestih deželnih tajnikov

Soglasje za manjšinska odbora na tržaški občini in pokrajini

Včeraj so se v Vidmu sestali deželni tajniki strank, ki sestavljajo večino v deželnem svetu F-JK. Sestanek je bil na pobudo deželnega tajnika KD Biasuttija. Poleg njega je KD na včerajšnjem sestanku zastopal tudi Longo. Prisotni so bili še Bravo za PSI, Zucalli in Dal Mas za PSDI, Apoliti in Barnaba za PRI, Noacco za PLI in Bratuž za SSK.

Kot sporoča tiskovni komunikator deželne svetovalske skupine KD so predstavniki strank potrdili obvezo, ki so jo sprejeli ob sporazumu za sestavo deželne koalicije, da bodo v vseh važejših krajevnih upravah sestavili takšne strankarske večine, ki odgovarjajo deželnim in vsredstavnim zahtevam.

Po tem zagotovitvi so tajniki vzeli v pretes krajevalne uprave, kjer je vprašanje novih koalicij še vedno odprto. V prvi vrsti gre tu seveda za tržaško občino in pokrajino. V bistvu so tajniki soglašali s skupnim predlogom KD, laiko - socialistov in Slovenske skupnosti, da se zagotovi bodisi na občini bodisi na pokrajini čimprej izvolitev odborov in župana oziroma predsednika. Koaliciji šestih strank bi seveda pomenili manjšinska odbora, v omenjenem tiskovnem poročilu pa je navedena pripravljenost, da pustijo odprta vrata večinskim odborom,

seveda v primeru, da Lista za Trst preklic svoje dosedanje odločitve, da gre v opozicijo.

Na včerajšnjem sestanku je bil govor tudi o krajevnih upravah v videmski in pordenonski pokrajini. Predstavniki strank so se domenili, da rešijo tam še odprta vprašanja in da se soočajo tudi s situacijami, ki ne odgovarjajo deželnim večini.

Glede goriške pokrajine pa so se tajniki šestih strank odločili za sestanek deželnih tajništva, ki naj, v prisotnosti pokrajinskih tajnikov, preverijo položaj v vseh krajevnih upravah na Goriškem.

V petek v Dolini seja občinskega sveta

V petek, 9. septembra, ob 18.30 bo v sejni dvorani dolinskega županstva redna seja občinskega sveta. Dnevni red predvideva med drugim županovo poročilo, poročilo in ratifikacijo nujnih sklepov občinskega odbora ter odobritev obračuna za leto 1982.

Vpis v tečaje poklicnega izobraževanja

Na sedežu Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje v Trstu (Ul. Carducci 8, tel. 730-210) se nadaljuje vpisovanje v šolsko leto 1983-84. Zavod bo letos priredil tečaje za mizarje, za analiste programerje, za tajnice v podjetju ter za fiskalno vodenje trgovskih in gostinskih obratov ter štiri tečaje iz kmetijstva (gojenje oljk, kletarstvo, fitopatološka zaščita kultur in vodenje zadržnih obratov). Za tečaje iz kmetijstva vpisujejo na sedežu Kmečke zveze (Ul. Cirerone 8, tel. 62-948). Rok za vpis zapade 17. septembra.

● V tekstilni tovarni FTA iz skupine SNIA je bila včeraj dopoldne skupščina uslužbenk in uslužbencev, ki so v dopolnilni blagajni. Govor je bil o sporazumu glede nove vsedržavne delovne pogodbe za tekstilne delavce in o notranjih razmerah v luči preustrojitvenega postopka, ki je v teku.

Predavanja za šolnike o pomenu folklorne dejavnosti po šolah

Med dejavnostmi, ki so se v zadnjih letih dokaj razširile med našimi osnovnošolci, prav gotovo velja posebej omeniti folklor. Že takoj je treba sicer tudi razložiti, da pri nas pojem folklor pomeni predvsem ples, manjšo težo pa dajemo glasbenemu delu, z občasno izjemo pevskega dela.

Z zanimanjem za tovrstno dejavnost je seveda raslo povpraševanje po vaditeljih, oziroma vsaj po širši informaciji o osnovnih prijemih na tem področju. Tem potrebam skušata zadostiti dve nekako vzporedni pobudi: seminar za vaditelje otroških folklornih skupin, ki ga prireja odbor za folklorno dejavnost pri ZSKD, o katerem pa bomo obširneje poročali v naslednjih dneh, in pa predavanja o pomenu udejstvovanja osnovnošolskih otrok na tem področju, ki so določena v tradicionalni seminar za učitelje.

V okviru tega seminarja bosta učiteljem v četrtek in v petek dopoldne predavala Mirko Ramovš in Igor Cvetko, predstojnik in strokovni sodelavec ljubljanskega glasbeno-narodopisnega inštituta pri SAZU. Kot strokovnjak za ples bo Ramovš govoril predvsem o prvih slovenskega ljudskega plesa, ki jih lahko obvladajo tudi otroci, predvsem pa o pomenu, ki ga ima uvajanje ljudskega izročila v šole.

Igor Cvetko pa bo govoril predvsem o glasbi in ljudskih glasbilih, s posebnim poudarkom na tistih, ki jih lahko otroci z majhno pomočjo učitelja - strokovnjaka izdelajo sami. S kakšno potrpežljivostjo in domišljijo se potem otroci sami posvetijo

takšni nalogi, ki jo je seveda treba zastaviti kot prijetno igranje, pa priča razstava glasbil, ki so jih izdelali osnovnošolci slovenskih in italijanskih šol obalnih občin.

To razstavo si bodo lahko učitelji ogledali med seminarjem, saj sta jo Odsek za zgodovino pri NSK in Zveza slovenskih kulturnih društev «uvzila» za obiskovalce obeh seminarjev. Letos spomladi je razstavo v Piranu organiziralo KUD «Karol Pahor» ob sodelovanju Julijana Strajnara z ljubljanskega inštituta in domačih strokovnjakov.

V Kulturnem domu bodo otroški glasbeni izdelki, ki jim zaradi preproste zasnove in izdelave lahko rečemo ljudska glasbila, razstavljeni do začetka šole. Tako bi si jih lahko ogledali tudi učenci naših šol in se prepričali, da je srečanje z glasbo lahko tudi zabavno.

Na prazniku solate nagradili spretne vrtnarje

Na Kolonkovcu prirejajo vsako leto praznik solate, ki vsakič privabi številno občinstvo.

Še največ radovednežev se navadno nabere ob tekmovanju v sajenju solate, ki je tokrat bilo na njivi vrtnarja Justa Bariča pri Zgornji Magdalen. Domačini so se v kategoriji starejših in mlajših pomerili v soboto popoldne, vse udeležence pa so nagradili v nedeljo popoldne.

Posebna žirija je bila letos posebej pozorna na to, kako so tekmovalci posadili solato in ne samo na hitrost. Tako so se med starejšimi najbolje odrezali Jože Stoper, Alojz Debelis in Just Barič; med mlajšimi pa so prevladale ženske predstavnice in sicer po vrsti Mara Leban, Vera in Sandra Stoper.

V nedeljo, ko je lepo vreme privabilo na praznik res veliko obiskovalcev, pa so nagradili tudi najboljše pridelovalce solate. Med osmimi vrtnarji - tekmovalci je prva nagrada pripadla Alojzu Debelisu, druga Walterju Vecchietu, tretja pa Marcellu Debelisu. Ob tem je treba povedati, da je letošnja suša precej prizadela tudi solato in da zato ni bilo siceršnje izbire. Obiskovalci pa niso samo odločali o kakovosti solate, temveč so jo lahko tudi kupili in to po zelo ugodni ceni.

Ko govorimo o nagradah, ne smemo pozabiti na Karla Valentinciča, ki je kot najstarejši vrtnar dobil posebno priznanje Tržaške trgovinske zbornice.

Danes je zadnji čas za prijavo vinskih zalog!

Danes zapade nepreklicno rok, v katerem so vinogradniki dolžni prijavit zalogo vina, ki so jih imeli v kletih dne 31. avgusta. Kdor tega ne bo storil, bo plačal denarno kazen, ki gre od 100.000 do 1.000.000 lir. Zaloge je treba prijavit davčnemu uradu občine, v kateri posamezen kletar stalno biva. Interesentom priporočamo, da se roka strogo držijo, kajti v nasprotnem primeru ne bodo plačali le globe, ampak jim pristojni uradi tudi ne bodo žigosali spremnih listin. Prijave izpolnjuje, kot smo že večkrat sporočili, tudi Kmečka zveza.

† Nenadoma nas je zapustila naša draga mama in nona

Gizela Pertot vd. Gruden

Pogreb drage pokojnice bo danes, 6. t.m., ob 14. uri iz hiše žalosti v Nabrežini št. 115 v nabrežinsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo sinova Leopold in Marjo, snahi, vnuki in drugo sorodstvo

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Nabrežina, 6. septembra 1983

ZAHVALA

Ob tolikih izrazih sočustvovanja ob smrti našega dragega

Maria Cerneta

se zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja ali v dobrodelne namene ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

SVOJCI

Trst, 6. septembra 1983

Za turistično ovrednotenje Trsta in okolice

Kako ovrednotiti Trst in okolico v turističnem smislu? Zadnje čase je o tem vse več govora in tako so se trgovinska zbornica, Tržaška hranilnica, Avtonomna turistična in letovišarska ustanova za Trst in njegovo okolje ter družba Trieste - Consult odločile za skupno akcijo. Ustanovile bodo koordinacijski organizem za usklajanje raznih zamisli in pobud, ki bodo prišle na dan z izsledki temeljitih raziskav, ki pa naj bi se vrtele prvenstveno okrog dveh osnovnih dejavnostnih področij: kongresnega in navičnega turizma. Skupna prizadevanja naj bi rodila sadove še letos, tako da bi jim lahko v začetku decembra posvetili okroglo mizo, iz katere naj bi izšle smernice o konkretnih pobudah; te smernice bi potem predložili deželnemu odboru, ki mora do konca leta sprožiti popravke in dopolnila k večletnemu deželnemu razvojnemu načrtu.

Koncert lahke glasbe prekinilo neurje

Nepričakovano neurje je v soboto zvečer prekinilo koncert rock, jazz in blues glasbe na Trgu Unità, ki sta ga priredila Združenje proti nasilju ter Koordinacijski odbor glasbenih skupin «Jagodišče». Koncert, katerega namen je bil opozoriti javnost na pomanjkanje občinskih prostorov za mladinsko in glasbeno dejavnost v našem mestu, je bil za Trst neke vrste novost. Največji mestni trg se je namreč v poznih popoldanskih urah napolnil z mladino, ki je prislunila skupinam Sisma, Devil's Claws, Burning Ashes, in triu De grassi - Raini - Bernardom ter se nato razbežala pred nalivom, ki je onemogočil nastop ostalim grupam. Vsekakor je trg precej spremenil svoj vsakdanji videz, saj so se na njem z vseh vetrov zbrali punčki, rokerci ter mladi ljubitelji dobre glasbe. Predstavniki tistega Trsta torej, ki navadno sledi koncertiranju in vjam le v zasebnih kletih ter si želi, da bi tudi v našem mestu stekel odprt razgovor o kulturi in njeni vlogi ter o finanširanju in podpori nekomercialnim, alternativnim poskusom delovanja.

V nedeljo in včeraj ponoči

Dva brodoloma v Tržaškem zalivu

Šest brodolomcev so na srečo pravočasno potegnili iz vode

Šest ljudi se je včeraj in v nedeljo ponoči ne po svoji volji ohladilo v valovih Tržaškega zaliva. Oba brodoloma sta se na srečo dobro končala za brodolomce, ki so jih po krajšem iskanju vse premočene, a vendar še pri moči potegnili iz morja.

Od obeh dogodkov je bil gotovo najbolj dramatičen brodolom 40-letnega Nicolaa Marseglie iz Vidma in njegovega prijatelja, 33-letnega Franca Cesarana, ki stanuje prav tako v Vidmu. Moška sta se odpravila z motornim čolnom v nedeljo popoldne iz Gradeža na ribolov. Malo pred 20. uro sta se začela vračati proti Gradežu. Med potjo sta srečala drugi motorni čoln. Mislilec, da ima posadka preglavice z motorjem, sta se mu približala, ker pa je bilo na čolnu vse v redu, sta nadaljevala pot. A ne za dolgo.

Kmalu je Cesarano opazil, da se je začel motorni čoln, znamke tonetto, nagibati na eno stran in da je moč 85-konjskega izvenkrmnega motorja chrysler upešala. V čoln je začela s kрма dotekati voda, ki je Marseglia ni mogel odstraniti iz plovila. V petih minutah se je motorni čoln pogreznil v morske globine; moškima je medtem uspelo pripasati rešilni pas in odločila sta se, da se bosta ločila, da bi imela tako več možnosti za rešitev.

Sedem ur po brodolomu, približno ob 3. zjutraj, je Marseglio opazil v vodi 48-letni Antonio Vascon iz Milja, ki je ponoči ribaril na svojem ribiškem čolnu «Mauroner» v zalivu. Moškega je potegnil na krov in ga prepeljal na suho, kjer so takoj organizirali akcijo, da bi rešili iz objema valov še Cesa-

rana. Marseglia je reševalcem natančno opisal kraj, kjer je prišlo do brodoloma (približno 4 milje pred tržaškim velikim svetilnikom); na podlagi te informacije je čoln luške kapitanije uro zatem potegnil iz morja še drugega brodolomca, ki je s pomočjo valov priplaval že do 2 milj od obale.

Obema so v glavni bolnišnici nudili prvo pomoč in ju nato odslovili s prognozo okrevanja v enem tednu.

Dan prej, v noči med soboto in nedeljo, se je na izredno razburkanem morju prevrnil rešilni čoln motocisterne «Corrado Piero Neris» s štirimi mornarji na krovu. Pripetilo se je približno ob enih ponoči, potem ko sta se dva mornarja, 21-letni Lorenzo De Tullio in 22-letni Damiano Panuanzio pripeljala z rešilnim čolnom s cisterne do pomola, na katerem sta ju čakala 31-letni Domenico Sigrisi (edini Tržanec, ostali so iz drugih krajev Italije) in 36-letni Mauro Semerelli. Med povratno plovo proti cisterni so visoki valovi kakih 100 metrov od obale prevrnili čoln. Četverica je začela v razburkanem morju plavati proti kopnemu, kar je najprej uspelo Panunziju, ki je ves izčrpan priplaval do pomola Pescheria; malo za njim je prispel še De Tullio. Medtem so bili že sprožili alarm in začeli z reševalno akcijo, ki se je kaj kmalu uspešno končala: reševalci so potegnili Sigrisi in Semerelli iz morja nedaleč od pomola Bandiera.

Premraženo četverico so prepeljali v glavno bolnišnico, kjer so se posušili, zatem pa so jih pospremili na krov njihove cisterne.

Milijarda lir za obrtništvo

Deželna uprava bo porazdelila med vse štiri konzorcije za jamstvo nad posojili, ki jih najemajo obrtniške tvrdke, milijardo lir. Gre za poseben sklad, ki je bil ustanovljen z deželnim zakonom št. 51. (1982). Tržaškemu konzorciju Con.g.a.f. (Consorzio garanzia fidi) pojde 197.200.000 lir, goriškemu 179.000.000, videmskemu 376.650.000 in pordenonskemu 247.150.000 lir. Porazdelitev gre po naslednjem ključu: 50 odst. celotnega zneska se razdeli na štiri enake dele, druga polovica pa se porazdeli na podlagi števila obrtniških podjetij, ki so vključena v posameznem konzorciju.

Nesreča motociklista nedaleč od doma

V nedeljo zvečer se je 17-letni Andrea Torrisi iz Ul. Aldegardi 31/1 zatekel v glavno bolnišnico, da bi mu zdravniki nudili prvo pomoč po nesreči, ki se je bila pripetila malo prej nedaleč od njegovega doma. Mladenič se je v Ul. Aldegardi zalezel s svojim motornim kolesom benelli 125 v autobianchi A 112, ki ga je upravljal njegov sosed Tullio Benedetti. V nesreči se je Torrisi udaril v obraz, potelkal pa se je po rokah in po telesu.

Zanimivi turistični pobudi Ustanove za spoznavanje slovenskega jezika in kulture

Italijanska ustanova za spoznavanje slovenskega jezika in kulture prireja ob začetku nove sezone v sodelovanju z drugimi demokratičnimi organizacijami pomembno turistično pobudo kulturnega značaja: dve nedelji, 11. in 18. septembra, dva izleta; eden v partizansko bolnico Franjo (ob njeni 40-letnici), drugi v Kočevje, s postankom na Bazi 20. Za ogled krajev, ki so odigrali pomembno vlogo v slovenskih partizanskih bojih, bo na razpolago vodič.

Italijanska organizacija poudarja, da se je odločila za to pobudo, ker meni, da je prav zdaj, ko mednarodne reakcionarne sile ponovno netijo nacionalistično mržnjo in skušajo obuditi nacifasistično pošast, čas, da predvsem Italijani in nove generacije v Trstu in naši deželi na

kulturnem področju izpričajo, da se strinjajo z neodtujljivimi načeli o medsebojnem spoštovanju med pripadniki ljudstev, ki se razlikujejo po jeziku in tradicijah. S spoznavanjem slovenske kulture in zgodovine je treba preprečiti, da bi nazadnjaške sile še naprej zastupljale vzdušje demokratičnega sožitja, ki se je razvilo v teh naših obmejnih krajih. Tod se je nekoč rodil bojeviti antifasizem in vrednote nekdanjega opornišva bi morale postati danes naravne nadaljevalke kulturnega sožitja in miru.

Za vse informacije in rezervacije za oba izleta prijateljstva in solidarnosti je na razpolago tajništvo v Ul. Valdirivo 30, tel. 64459, vsak dan razen ob sobotah od 17. do 19. ure.

«Naš praznik» v Boljuncu

V nedeljo in včeraj je bil na prreditvenem prostoru pri občinskem gledališču «F. Prešeren» praznik, ki ga je priredila dolinska sekcija SSK.

V nedeljo popoldan je bogat kulturni program privabil lepo število ljudi. V programu so nastopili mladinska godba osnovne šole «G. Galilei» iz Umaga, dekliški pevski zbor Slovenski šopek iz Mačkolj in folklorna skupina KUD Uljanik iz Pulja.

Po kulturnem sporedu sta o krajevni in splošni politični situaciji spregovorila tajnik dolinske sekcije SSK Sergij Mahnič in Marija Ferletič. Zvečer je občinstvo zabaval ansambel Pomlad. Kot smo že zapisali, je bil po sobotnem dežju, ko je praznik odpadel, obisk v nedeljo dober.

V Barkovljah se je zaključil festival KPI

Sinoči se je zaključil štiridnevni festival komunističnih glasil «Dela» in «Unità», ki ga je organizirala sekcija «Marij Matjašič» iz Barkovlj. Kot drugim prirediteljem je v petek in soboto slabo vreme močno ponagajalo tudi barkovljanski, v soboto pa je nalliv prekinil nastop godbe na pihala s Proseka.

V nedeljo popoldne sta v Barkovljah govorila Ezio Martone in Ravel Kodrič; na sporedu pa je bila tudi zanimiva predstava «A me gli occhi», ki sta jo pripravila Maurizio in Giorgio. Vse dni pa je z videokasetami za ples skrbel «Radio Trst ljudski val».

Študijski dnevi v Strunjanu - doživetje za pevski zbor «Vesela pomlad» z Opčin

Pevski zbor Vesela pomlad z Opčin stopa letos v svet mladinskega petja. Novo obdobje je prišlo s študijskimi dnevi v Strunjanu. Mladi člani zbora so preživeli deset avgustovskih dni (od 21. avgusta) v prelepem strunjanskem zalivu kot gosti zdravilišča Svoboda. Skupne pevske vaje in vaje po glasovih so vodili zborovodja Franc Pohajč, glasbeni pedagog Ivan Florjan in korepetitor Lucija Čač. Trajale so celo jutro. Na dnevnem redu so bile sicer tudi v popoldanskih urah, le da so bile krajše. Nekaj ur so pevci posvetili tudi vajam dikcije, ki jih je vodila prof. Lučka Susić. Naštudirali so več novih pesmi, izpopolnili že znane iz lanskega repertoarja, zraven pa so se naučili še marsičesa, kar sodi k pevski tehniki. Lepa nagrada za trdo delo sta bila uspeha koncerta v piranski stolnici 21. avgusta in v hali zdravilišča Svoboda na večer 30. avgusta. V Piranu je zbor s petjem sodeloval pri večerni maši, nato pa je imel še koncert narodnih in umetnih pesmi ter polifonskih skladb. Da je do tega nastopa prišlo, gre zahvala piranskemu župniku Černigoju, ki je zelo prijazno sprejel openske mlade pevce. V zdravilišču Svoboda je zbor Vesela pomlad s svojim nastopom razveselil predvsem invalide in starejše goste, ki so se v velikem številu odzvali vabilu na koncert. Spored je povezovala Rozeta Ozbič. Majda Daneu pa se je v imenu zbora zahvalila direktorju Emilu Mihalicu za iz-

kazano gostoljubje, za njegovo razumevanje in ne-sebično pomoč zboru med njegovim bivanjem v Strunjanu, pa tudi celotnemu kolektivu zdravilišča za prijaznost in izkazano simpatijo.

Mladi člani zbora so v Strunjanu združili koristno s prijetnim. Med prostimi urami so se najraje kopali v izredno čistem morju, se sončili in uživali na svežem zraku. Tudi ko zaradi muhastega vremena niso mogli na plažo, so se prijetno zabavali v velikem prostoru, ki je bil sicer namenjen pevskim vajam. Na razpolago so imeli razne igre in odigrali so šahovski turnir. Pri razvedrilnih dejavnostih so s pevci sodelovale Marija Bratoš, Majda Daneu, Eda Milič, Rozeta Ozbič in Zdenka Vidau. V sredo popoldne smo se z avtobusom odpeljali na izlet po Istri in tako spoznali znamenita istrska mesteca in vasi. V četrtek zvečer smo si v portoroškem Avditoriju ogledali nastop folklornih skupin v sklopu prvega mednarodnega festivala folklorne Folk art. V petek zvečer smo v piranski stolnici prisluhnili koncertu violinista Tomaža Lorenza in organista Huberta Berganta. V ponedeljek popoldne nas je ribiška ladja odpeljala na izlet od Kopra do Pirana in nazaj v Strunjan.

Vzdušje med člani zbora in njihovimi spremljevalci je bilo v času študijskih dnevov prijateljsko in sproščeno. Doživetja so bila enkratna. Veliko je bilo dela, a tudi veliko zabave. Kako so otroci do-

življali letošnje študijske dneve, je prišlo do izraza tudi na družabnem večeru dan pred odhodom. Svoje vtise in doživetja so prikazali s skeči, petimi recitacijami, ki so jih sami pripravili. Odrasli smo bili prijetno presenečeni, saj je večer čudovito uspel. Bilo je naravnost ganljivo. Znova smo se prepričali, da se v sklopu zbora ne goji samo lepa pesem, pač pa se utrjuje prijateljske vezi, ter krepi vzajemnost in medsebojno spoštovanje. Gajenje so bili tudi Franc Pohajč, Lucija Čač in Ivan Florjan, ko so iz rok svojih gojencev prejemali pisane šopke najlepših cvet in trav dehtelich strunjskih travnikov.

V sredo popoldne se je bilo treba žal posloviti. Še zadnji pozdravi, zahvale, stiski rok in skupinska slika, nakar smo se z avtobusom odpeljali proti Piranu. Od tod nas je ladja Dionea prepe-ljala do Trsta, kjer so nas že nestrno pričakovali starši. Mladinski pevski zbor Vesela pomlad čaka v prihodnjem tednu dva nastopa. 6. septembra bo gost v Bazovici, kjer bo s koncertom počastil spomin štirih bazoviških žrtev. 9. septembra pa bo pel v tržaški cerkvi S. Maria Maggiore, kot častni gost na koncertu italijanskega združenja Puericantore. Oktobra ga bo pot zanesla na Koroško, kjer bo nastopil v okviru prireditve Kulturni dnevi primorskih Slovencev. Želimo mu veliko uspehov. MD

Koncerti

V soboto, 10. t.m., ob 20.30 bo v evangelijski luteranski cerkvi (Largo Panfili) koncert, ki ga izvaja Vokalno instrumentalni sekstet.

Moški pevski zbor V. Vodnik - Dolina

obvešča pevce, da se bodo vaje pričele danes, 6. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM peč Olmar na metan v dobrem stanju, 10 m emaliranih cevi. Telefonirati na št. 410372. NA OPCINAH se je dne 1. 9. 83 izgubil pes doberman, pritlikavec, z nerezanimi ušesi, sliši na ime Gustav. Velika nagrada za najditelja. Telefonirati na št. 211020 ali na 211090.

OSMICO ima družina Frandoli v Slivnem št. 25. Toči belo in črno vino.

PRODAM dva lesena soda (15 hl) v dobrem stanju. Telefonirati na št. 0481/33553.

OSMICO je odprl Rudi Petaros iz Boršta. Toči belo in črno vino.

ZOBOZDRAVNIK Ivo Petkovšek bo ordiniral od 5. septembra dalje od 15. do 19. ure.

JOŽE BIZJAK prosi gospoda, ki ga je srečal pred mesnico v Divači, naj se zgleda v Divači št. 9.

ALEKSANDER KOZINA obvešča cenejnene kliente, da je odprl gostilno v Prebenegu.

KUPIM knjige za 1. razred poklicnega zavoda za orodno mehaniko. Telefonirati 200-927.

OSMICO je odprl Stanko Štranj - Dolina 258. Toči belo in črno kapljico.

PRODAM hišo na Kontovelu št. 25. v dobrem stanju, 80 kv. m. Telefonirati na št. 220-601 od 13. do 14. ure.

PRODAM kompletno kuhinjo, dva fotelja ter divan vse v dobrem stanju po ugodni ceni. Opčine, Ul. Biancospino 18/1. tel. 212-518.

PRODAM pristno kraško hišo. Telefonirati v večernih urah 229-125.

PRODAM njivo v Dolini - 1900 kv. m z nasadom oljk. Tel. 228-390.

PRODAM novo hišo v okolici Dolin - 85 kv. m in prostor za garažo ter majhno mansardo v centru mesta. Tel. 228-390.

Kino

Ariston Zaprt zaradi počitnic do 1. oktobra.

Eden Danes zaprt. Jutri ob 17.30 «Blade violent».

Fenice 18.00 «Krull - Un mondo lontano anni luce dalla tua immaginazione». Ken Marshall.

Nazionale Dvorana št. 1. 15.30 «Il mondo perverso di Beatrice». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 16.00 «Sex orgy college». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3. 16.00 «Zombi Olocauste».

Grattacielo 17.00 «L'avventuriera perversa». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.30 «Sturmtruppem». Renato Pozzetto in Lino Toffolo.

Aurora 17.30 «Le radici della paura». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 17.00 «Kramer contro Kramer». D. Hoffman, E. Streep.

Radio 15.30 «L'altro vizio di una moglie». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 17.00 «Police station turno di notte».

Moderno 16.30 «Missing». Jack Lemon.

Lumiere 17.00 «Venerdì 13». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Giardino pubblico 21.00 «Fuga per la vittoria».

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Sesljan, Opčine, Milje (Lungomare Venezia 3).

Razna obvestila

Pripravljalni odbor «Dnevov kmetijstva» obvešča vinogradnike tržaške pokrajine, da se bo vršila v sklopu zgoraj navedenih dnevov, v gledališču F. Prešeren v Boljuncu razstava grozdja naslednjih sort: a) za Breg: malvazija, sauvignon, merlot in refosk; b) za Kras: vitovska garganja in refosk (teran); c) ostale sorte so izven konkurence.

Svoje šprone (mladica z grozdem in listjem) lahko razstavljajo vsi vinogradniki, ki obdelujejo vsaj 800 trt. Šprone se lahko odda v soboto, 17. 9. 83, od 9. do 13. ure v gledališču F. Prešeren v Boljuncu, ali pa od 9. do 12. ure na sedežih občin Nabrežina, Zgonik in Repentabor. Za morebitne informacije se interesi lahko obrnejo na občino Dolina - tel. 228110, 228127 ali na 228392. Za razstavo pride v poštev: grozdje, zelenjava, poljščine, jajci, kokoši in ostala pertunina.

Vsi, ki bi radi razstavljali svoje prideleke na «Kmetijskih dnevih», ki bodo od 16. do 19. septembra t.l. v Boljuncu, naj se javijo na občinskem sedežu v sobi 36. Zainteresirani se lahko zgledajo tudi telefonsko na številkah: 228110, 228127 ali na 228392. Za razstavo pride v poštev: grozdje, zelenjava, poljščine, jajci, kokoši in ostala pertunina.

Moški pevski zbor V. Vodnik - Dolina obvešča pevce, da se bodo vaje začele danes, 6. 9., ob 20.30 v društvenih prostorih.

Uprava občine Repentabor bo sprejela v službo z začasnimi delovnimi pogodbo voznika občinskega šolabusa za šol. leto 1983-84. Zainteresirani naj se obrnejo na občinsko tajništvo za potrebna pojasnila do 10. septembra.

Včeraj-danes

Danes, TOREK, 6. septembra LJUBA

Sonce vzide ob 6.32 in zatone ob 19.35 - Dolžina dneva 13.03 - Luna vzide ob 5.10 in zatone ob 19.45.

Jutri, SREDA, 7. septembra MARKO

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 25,2 stopinje, najnižja 16,6 stopinje, ob 16. uri 24 stopinj, zračni tlak 1022 mb rahlo pada, veter 10 kilometrov na uro jugozahodnik, vlaga 55-odstotna nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Michela Giacomini, Roberto Merkuza, Alessandra Gotti, Isaia Gelsomino, Claudio Mirceta.

UMRLI SO: 83-letni Aristide Marchesini, 75-letni Oliviero Verbanaz, 60-letna Pierina Sinnico por. Valente, 86-letna Amalia Polesini vd. Vidulli, 53-letni Umberto Buganza, 81-letna Paola Kosmac vd. Pecchiari, 75-letna Ida Rupel por. Grilanz, 46-letni Romano Lucchetta, 62-letni Carlo Suber, 75-letni Giovanni Pacor, 78-letna Maria Mojzyschek, 77-letna Antonia Hlaj vd. Micolancich, 81-letna Eufrazia Rossetti vd. Saule, 84-letna Iris Mandolfo vd. Breuer, 74-letna Bianca Branich vd. Sedmak, 80-letni Enrico Tommasini, 83-letni Giuseppe Delben, 74-letna Bruna Denardo, 85-letna Anna Galante vd. Peri, 79-letni Umberto Ravali, 70-letna Nerina Dobrigna vd. Caruso, 88-letna Maria Mermolja vd. Molini.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV. aprila 6, Sesljan, Opčine, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30) Ul. Settefontane 39 in Trg Unità 4)

Šolske vesti

Poklicni zavod J. Stefan vabi starše na sejo zavodskega sveta jutri, 7. 9., ob 18.30 z izredno važno točko dnevnega reda: začetek šol. leta 1983-84 glede na problem šolskih prostorov.

Šola Glasbene matice obvešča, da je vpisovanje novih gojencev za šolsko leto 1983-84 odprto za Trst in podružnice do 9. septembra od 9. do 12. ure na šoli Glasbene matice, Ul. R. Manna 29.

Šola Glasbene matice obvešča, da bodo popravni izpiti iz teorije in solfeggia v četrtek, 8. t.m., ob 9. uri na šoli Glasbene matice v Ul. R. Manna 29.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje organizira v šolskem letu 1983-84 sledeče tečaje v tržaški pokrajini: 1. dveletni tečaj s kvalifikacijo za mizarje (1. letnik); 2. dveletni tečaj s kvalifikacijo za tajnice v podjetju (1. letnik); 3. tečaj s kvalifikacijo za analiste programerje; 4. tečaj azuriranja za fiskalno vodenje trgovskih in gostinskih obratov; 5. posebni tečaj iz kmetijstva: vinogradništvo in kletarstvo; 6. posebni tečaj iz kmetijstva: gojenje oljk; 7. posebni tečaj iz kmetijstva: fitopatološka zaščita kultur; 8. posebni tečaj iz kmetijstva: vodenje zadržnih obratov. Vpisovanje in podrobnejše informacije do 17. septembra od 10. do 12. ure na sedežu zavoda, Ul. Carducci 8/II, tel. 730210 in na sedežu Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/A, tel. 62948 (za tečaje iz kmetijstva).

Izleti

SPDT priredi v nedeljo, 11. septembra, avtobusni izlet na Belopeška jezera in na Visoko ponco. Izlet je primeren za vse. Iz Belopeških jezer 1-urni sprehod do k.že Zacchi, odkoder za planince še 3-urni vzpon na Visoko ponco. Vpisovanje na sedežu ZSSDI, še jutri, 7. septembra.

Pred 25. leti sta se poročila

ADELINA in LADI

Da bi še z večjim veseljem, zdravjem in srečo nadaljevala skupno življenjsko pot jima želijo Klavdija, Miran, Marjo, Lucija, Guštin, Pino, Marčeta in Mauro.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Tabor - Opčine vabi v četrtek, 8. septembra, ob 20.30 v Prosvetni dom na ogled filma Tranvej uopen-ske. Film v barvah je posnel domačin Tojo Biondo (Viktor Sosič).

Čestitke

PIERINA! Za tvoj rojstni dan ti želimo vse najboljše družine Grgič, Paoli in Cosina.

Danes praznuje 50 let PIERINA GRGIČ. Vse, kar si sama najbolj želi, ji voščijo mož Marjo in sin Andrej. Čestitkam se pridružuje Klapa.

Danes praznuje naš SANDOR rojstni dan. Vse najboljše mu želijo vesela družba in prijatelji.

darovi in prispevki

V spomin na pok. Slavka Pirjevca daruje družina Briščik (Lasec) 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Proseku.

V spomin na pok. Marijo Danev iz Kontovela daruje družina Malalan (pekarna) 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim na Proseku.

V spomin na očeta Antona in brata Marjana daruje Stefanijska štoka 50.000 lir za krožek ZKMI M. Štoka Prosek-Kontovel.

V spomin na Justino Okretič daruje Angela in Pepi Gruden 10.000 lir ter družini Sosič in Gabrovec 15.000 lir za nabrežinsko godbo.

Dorka in Guerino Husu darujeta 50 tisoč lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na pok. Ido Grilanc in Slavka Pirjevca daruje Boris Pertot z družino 30.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

Namesto cvetja na grob Slavka Pirjevca darujejo družine Čuk, Ravbar in Puzzer 60.000 lir ter mala Martin in Karin 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

Namesto cvetja na grob Slavka Pirjevca darujejo: Lojzka in Bruno Rebula 30.000 lir, Ivan Ban (Batica) 10 tisoč lir, Liči in Lojzi Kapun 10.000 lir, Janko Budin in družina 10.000 lir, Gina in Edi Kemperle 10.000 lir, Nada Kemperle 10.000 lir, Marica in Neva Daneu 15.000 lir, družini Ukmar in Terič 20.000 lir, Jani in Luči Sardoc 5.000 lir, Karla in Alojz Štoka 20.000 lir, Anica in Srečko Orel 20.000 lir, Laura in Ivan Ban 20.000 lir, Cveto Štoka in družina 10.000 lir, Marija in Vasilij 10.000 lir, Dragica in Peter Cherin 15.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

Namesto cvetja na grob pok. Slavka Pirjevca daruje Edi Kemperle z družino 10.000 lir za pevski zbor V. Mirk.

V spomin na pok. Ido Grilanc daruje družina Kemperle 5.000 lir za godbeno društvo Prosek.

V spomin na svoje drage starše, na brata Justa in Alberta (partizana) ter v spomin na Marijo Danev vd. Regent daruje Lojzka Cijak 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kontovela.

Namesto cvetja na grob Marije Danev vd. Regent daruje Norči 30.000 lir za dvorano na Kontovelu.

V počastitev spomina Marije Danev vd. Regent darujeta Marija Sonce ter Angel Starc 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Kontovela.

V spomin na Marijo Danev vd. Regent daruje Vida Gerlanc 10.000 lir za Zdrženje aktivistov tržaškega ozemlja.

V spomin na Marico Škabar daruje prijateljica Bianca Zugna 20.000 lir za ANFAS.

Namesto cvetja na grob Marice Škabar darujeta Grozdana in Ito 10.000 lir za Odbor za proslavo bazoviških žrtev in 10.000 lir za Zdrženje aktivistov NOB na Tržaškem.

V počastitev spomina in namesto cvetja na grob Marice Škabar daruje Nives Tomasi 10.000 lir za Dijaško matico.

Onemogočena, da se udeleži pogreba Marice Škabar daruje Mimi Česnik v njen spomin 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob pok. Karla Križmančiča darujejo sosedje: 22.000 lir za ŠD Zarja, 22.000 lir za ŠD Slova, 22.000 lir za PD Lipa, 22.000 lir za Tržaški oktet ter 21.000 lir za šolo P. Trubar.

Dijaki IV. razreda učiteljskega (šol. leto 1982/83) darujejo 67.200 lir za sklad O. Berce.

V počastitev spomina na drago tov. Marico Škabar darujeta Tončka in Emil Colja 30.000 lir za Zdrženje aktivistov NOB tržaškega ozemlja.

V spomin na Ido Grilanc in Slavka Pirjevca darujeta Magda in Marjan Bukavec 40.000 lir za Skupnost družina Opčine.

Ema Tul daruje 10.000 lir za TPPZ P. Tomažič, 10.000 lir za Delo, 10.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Dolina - Mačkolje - Prebeneg, 10.000 za KD Primorsko - Mačkolje ter 10.000 lir za Zvezo žena - Mačkolje.

V počastitev spomina pok. Franca Caharije daruje Božo Legiša z družino 20.000 lir za SKD I. Gruden in ŠD Sokol.

Namesto cvetja na grob Frančkota Caharije darujejo Eda, Elena in Sa-

bina Caharija 10.000 lir za ŠD Sokol ter 10.000 lir za SKD I. Gruden.

Namesto cvetja na grob dragega Karla Križmančiča darujeta Vilma in Enzo Foraus 10.000 lir za spomenik padlim v NOB v Lonjerju.

Za spomenik padlim v NOB iz Lonjerja darujeta Ivan Nadlišek 20.000 lir ter upokojenec iz Lonjerja 20 tisoč lir.

Marija Derganc daruje 10.000 lir ter Guido Brajnik 10.000 lir za KD Slavce.

V spomin na tov. Bruna Stocco darujeta Alma in Stojan Pertot 20.000 lir za sekcijo KPI Barkovlje.

V spomin na Marijo Škabar - Marico daruje Srečko Colja 20.000 lir za Zdrženje aktivistov NOB tržaškega ozemlja.

Namesto cvetja na grob Marice Škabar darujejo Irene in Dušan Furjan ter otroci 50.000 lir za Zvezo vojnih invalidov.

Namesto cvetja na grob pok. Viktorije Pečar, Rudija Žerjula in Alojzija Bandija daruje družina Canciani (Dolina 201) 20.000 lir za pihalni orkester Breg.

V spomin na teto Jušto Tretjak daruje Corrado Švab 25.000 lir za KD Vesna.

Vesna ter 25.000 lir za ŠD Vesna.

Namesto cvetja na grob Marice Škabar daruje Silvana Valoppi 50.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Ivane Kralj daruje družina Purič (Repen 9) 10.000 lir za SK Kras.

V spomin na dragega prijatelja Slavka Pirjevca darujeta Annamarija in Boris Debeljuh 50.000 lir za nov sedež TPK Sirena ob morju.

Namesto cvetja na grob Marice Škabar daruje Neva Ferjančič 10.000 lir za Zdrženje aktivistov tržaškega ozemlja.

Namesto cvetja na grob Slavka Pirjevca daruje Marjo Verša 20.000 lir, B. C. 20.000 lir, Drago Štoka 30 tisoč lir ter Vanda in Milan 10.000 lir za KD Prosek - Kontovel.

V spomin na Marijo Maganja daruje Oskar Košta z družino 15.000 lir za O. A. Sirkva v Križu. V isti sklad daruje 20.000 lir Rudi Košta.

Namesto cvetja na grob Jušto Tretjak daruje Adelina z družino 10.000 lir za KD Vesna.

Hard rock v Portorožu

Jutri bo v portoroškem Avditoriju koncert treh skupin «hard rock», ki so skupaj nastopale na ameriški turneji. Gre za skupine U 8, Network in Revenge. Koncert se bo začel ob 19.30 in bo trajal polne štiri ure. Vstopnina znaša 300 dtn. Na sliki je skupina Network

Tudi med mladino zanimanje za tradicijo Še nekaj misli ob XI. Kraški ohceti

Smeh, klepet in razposajenost, kljub zgočemu soncu. Tak je bil prvi vtis, ki ga je prišlec odnesel ob pobegu na pisano gručo radovednežev, fotoaparatorov, nedeljskih izletnikov in narodnih noš pred repentabsko cerkvijo. Sicer tihi in samotni Tabor je tako v nedeljo postal nekoliko podoben hrupnim vele mestnim in trgovinam v nestrpnosti je pričakoval, da pred fotoaparate in kamere prikorakata novoporočenca enajste Kraške ohceti. Ze bežen pogled na obraze, ki so sicer nekoliko utrujeni zri izpod šopkov in čipk je povedal, da je zanimanje za ljudsko izročilo živo tudi med slovensko mladino. Poleg ponosnih prirediteljev vaščank, je nošo obleklo tudi veliko število deklet, pa tudi fantov, ki so si staro oblačilo izposodili pri babicah ali starejših sorodnikih, si jo sami zašivali ali pa potrpežljivo zbirali kos za kosom. Mladina na trgu se je v nošah pogovarjala, si jih ogledovala, primerjala čipke in vzorce ter iskala značilnosti in razlike med številnimi nošami, ki so jih pred leti nosili v primorskih vaseh in predmestju Trsta. Navdušenje je bilo sicer veliko, marsikdo pa si je moral priznati, da bi o svoji noši težko kaj več povedal in da ne ve točno od kod izhaja. Veliko je bilo tudi dvomov o tem, kako so si nošo naši predniki oblačili in kako so jo po različnih krajih Primorske na različne načine nosili. «Neporočena dekleta in ženske so nosile različno nošo,» pravi dekle ter išče med množico starejših vaščank, da bi o tem kaj več zvedela. Prijateljica pa ji pritrdi: «Zanimivo bi bilo, da bi se iz izvedenem pogovorili o zgodovini in značilnosti primorske narodne noše ter da bi, mladinski krožki ali društva prirejala več tečajev za šivanje noš. Nekateri mladi pripovedujejo, da si nošo že šivajo, med njimi pa je precej fantov, saj je stare moške noše težko najti.»

Razgovore in smeh v številnih skupinah pa so pogostokrat premotili tržaški turisti, ki so prosili za sliko, ne da bi kaj več spraševali o izvoru posameznih noš. S svojim živahnim in včasih vsiljivim navdušenjem so tudi naznanili prihod novoporočencev iz cerkve, saj so dobesedno navali pred vhod ter otežkočili nošam sestavo svatovskega spreveda. Končno pa je pisana vrsta krenila le proti Colu, ob nošah pa so korakali fotoreporterji in izletniki. Slednji so se že pogajali, v kateri izmed bližnjih gostiln bodo kosili, njihovo čebljanje v tržaškem narečju pa je celo preglasilo petje svatovskega sporeda. Slednji je bil sicer dolg ampak le malo živahen, saj so se motivi ponavljali, pevcev pa je bilo malo. Številni italijanski radovedneži, ki na prvi pogled rečeno, tako in tako malo vedo o slovenski kulturni tradiciji v naših krajih, se ob tej priložnosti gotovo niso mogli bolje seznaniti z bogatim izročilom primorskega ljudskega petja. Po tradicionalni zakuski, ki je bila sicer tudi letos namenjena nošam, se je večina izletnikov razšla, nekateri pa so ob plesu in petju spremljali spored od Kraške hiše v Repnu. Marsikdo izmed njih se je tudi obrnil na domačine ter spraševal o poteku ohceti ter o pomenu posameznih obredov, pisec članka pa je ob tem pomislil, da podrobnejša informacija o zgodovinskem in kulturnem pomenu te prireditve ponovno manjka.

«Rekla bi,» je pripomnilo dekle v noši, «da smo ob tej priložnosti Slovenci prišli bolj na roko tistim Tržičanom, ki si želijo le plesa, kosila in zabave. Bolj malo pa smo nudili tistim, ki brskajo za točnejšimi etnografskimi informacijami.» Potrebo po taki informaciji pa čutimo pogostokrat tudi Slovenci sami, predvsem mladina, ki teh običajev sama ni doživela in ki tudi na šolah malo zve o kulturni in etnografski preteklosti naših krajev.

SUZI PERTOT

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Poletni maraton
- 13.30 TV dnevnik
- 13.45 «Omertà» - film
- 15.25 Mister Fantasy - glasbena oddaja
- 16.10 Happy days
- 16.35 C'era una volta... l'uomo
- 17.00 - 19.45 Fresco fresco
- 17.10 Astroboy - risanke
- 17.30 Glej in zmagaj
- 18.50 Gostje in glasba
- 19.45 Almanah jutrišnjega dne
- 20.00 TV dnevnik
- 20.30 Vojna in mir - po romanu Leo Tolstoj

- 21.55 TV dnevnik
- 22.05 Quark speciale - odkritja, poizkusi na zemlji
- 22.50 Disco Mare '83
- 23.50 TV dnevnik - zadnje vesti

Drugi kanal

- 13.00 TV dnevnik ob 13. uri
- 13.15 Šola in vzgoja

- 13.40 «Cinevarietà»
- 14.05 Storia dell'Isola della luce
- 14.50 TV film iz serije Rhoda
- 15.30 «La capannina» - film
- 17.00 - 18.40 Poletni tandem
- 18.40 TV dnevnik - šport
- 18.50 Sport in glasba
- 19.45 TV dnevnik
- 20.30 «Le pistole» - film - Brigitte Bardot, Claudia Cardinale
- 22.00 TV dnevnik - večerne vesti
- 22.10 Srečanje s kinematografijo
- 23.00 Obiski na domu
- 23.25 TV dnevnik - nočne vesti

Tretji kanal

- 18.05 Spomin in kamera
- 18.20 Mediteranske igre
- 19.00 TV dnevnik
- 19.20 Deželna TV
- 20.00 Šola in vzgoja
- 21.30 TV dnevnik
- 21.55 1943 - najdaljše leto
- 23.05 Freaks - film

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.30 Poročila
- 17.35 V znamenju dvojčkov
- 17.55 Nacionalni folklorni ansambel Indije: Ramayana
- 18.25 Celjski obzornik
- 18.40 Pisani svet: Kako je bilo
- 19.10 Risanka
- 19.24 TV in radio nocoj
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 TV dnevnik
- 19.55 Vreme
- 20.00 F. Boyer: Življenje Berlioza - nadaljevanje in konec
- 21.40 Slovenska ljudska glasbila in godci: Beltiška banda
- 22.05 TV dnevnik

Zagreb

- 17.30 Videostrani
- 17.40 Poročila
- 17.45 Kdor hoče ta zmore
- 18.15 TV koledar
- 18.25 Kronika občine Osijek
- 18.45 Glasba, čas, ljudje

- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Dokumentarna reportaža
- 20.50 Zrebanje lota
- 20.55 Pot do svobode - brazilski film
- 22.30 TV dnevnik

Koper

- 14.00 in 17.30 Odprta meja

Danes bodo v okviru oddaje «Odprta meja» med drugimi na sporedu tudi naslednje vesti:

ZGONIK — Lovski praznik

VIDEM — Oslovski tek

TRST — Mednarodni tečaj fizike

- 18.00 Veliki detektiv - serijski film
- 19.00 Obzorja
- 19.30 TVD - Stičiče
- 19.45 Trnova pot - serijski film
- 20.45 Vožnja v meglji - celov. film
- 22.15 Turistični vodič - oddaja v sodelovanju s Kompasom
- 22.25 Zeit im Bild - Čas v sliki

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Dober dan Italija
- 9.00 Phyllis - TV film
- 9.30 Alice - TV film
- 10.00 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.30 Lou Grant - TV film
- 11.30 Rubrike
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.30 Il ritorno di Simon Templar - TV film
- 13.30 Sentieri - TV roman
- 14.30 General Hospital - TV roman
- 15.30 L'amaro sapore del potere - film
- 17.00 Tarzan - TV film
- 18.00 Galactica - TV film
- 19.00 Arcibaldo - TV film
- 19.30 Serpico - TV film
- 20.25 Bello mio, bellezza mia - film
- 22.00 I giorni impuri dello straniero - film
- 23.25 Sport
- 0.25 Bastogne - film

RETE QUATTRO

- 8.30 Risanke
- 9.30 I superamici
- 9.45 L'invincibile Blue Falcon - risanke
- 10.30 Fitzgerald: L'ultima delle belle - film
- 12.00 FBI - TV film
- 13.00 Joe Forrester - TV film
- 14.00 Agua Viva - TV novela
- 14.45 Donne allo specchio - film
- 16.30 Risanke
- 17.20 Star Blazers - risanke
- 17.50 CHIPS - TV film
- 18.50 Dancin' Days - TV novela
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 Effetto notte - film
- 22.40 Omaggio a Ingrid Bergman
- Non uccidevano mai la donna - film

ITALIA 1

- 8.30 Risanke
- 9.30 Adolescenza inquieta - TV novela
- 10.00 Scandalo internazionale - film
- 12.00 Riuscirà la nostra carovana di eroi a... - TV film
- 12.30 Vita da strega - TV film
- 13.00 Bim bum bam
- 14.00 Cara cara - TV novela
- 14.40 Dono d'amore - film
- 16.30 Bim bum bam
- 18.00 La grande vallata - TV film
- 19.00 Wonder Woman - TV film
- 20.00 Strega per amore - TV film
- 20.30 Coma profondo - film
- 22.30 Kojak - TV film
- 23.15 La cavalcata dei diavoli rossi - film
- Canon - TV film

TELEPADOVA

- 8.30 La marsigliense - film
- 10.00 Attenti ai ragazzi - TV film
- 10.30 Laura - TV film
- 11.15 Cuore selvaggio - TV film
- 12.00 Agente Peper - TV film
- 13.00 - 13.30 Risanke
- 14.00 Laura - TV film
- 14.45 Codice 3 - TV film
- 16.15 - 19.00 Risanke
- 19.30 L'incredibile Hulk - TV film
- 20.30 Miracoloni - film
- 22.00 Toma - TV film
- 24.00 Firehouse - film

TRIVENETA

- 8.30 Harry 'O - TV film
- 9.30 Reporter - TV film
- 10.30 Simon Templar - TV film
- 11.30 Winnetou il mescalero - TV film
- 12.30 Horoskop
- 12.40 Supertrain - TV film
- 13.30 Risanke
- 14.00 Honey West - TV film
- 14.30 Il caro estinto - film
- 16.00 Film program
- 16.30 Harry 'O - TV film
- 17.30 Risanke
- 18.00 Risanke
- 18.30 Hanna e Barbera - TV film
- 19.00 Honda - TV film
- 20.30 L'uomo dalle due ombre - film
- 22.00 Insegnami ad uccidere - film
- 23.30 Terminal Island (L'isola dei dannati) - film

TELEFRIULI

- 12.45 TV dnevnik
- 13.00 The Beverly Hillbillies - TV film
- 13.30 Una strega in paradiso - film
- 15.00 Anche i ricchi piangono - TV film
- 17.00 The Bold Ones - TV film
- 17.50 The Beverly Hillbillies - TV film
- 18.20 Gunsmoke - TV film
- 19.20 Horoskop
- 19.25 TV dnevnik
- 20.10 Anche i ricchi piangono - TV film
- 20.40 Dalla Terra alla Luna - film
- 22.25 TV dnevnik
- 22.35 Abat-jour
- 22.40 The Bold Ones - TV film
- 23.40 Gremo v kino
- 23.50 Abat-jour

TELEQUATTRO

- 8.30 Povezava z Italio 1
- 19.00 Dogodki in komentarji

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Radijski mozaik: Pogovori - Glasbena matineja - (9.15) Roman v nadaljevanjih: «Očka, vrni se nam zdrav domov!»; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri - (12.00) Glasbeni jubilej; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 16.00 Mladinsko popoldne: Otroški kotiček; - (14.30) Naš jezik - (14.35) Poeti rocka - (15.45) Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10 - 19.00 Razširjeni obzornik: Zimzelene melodije - (17.30) Rubrika - (17.40) John Bennett: «Dramatik».

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Vremenska napoved; Cestne razmere; 6.45 Prometni servis; Napoved radijskih in TV programov; 7.00 Zaključek;

Srednji val 546,4 metra ali 549 kilohertzov
UKW - Beli križ 102,0 MHz
UKW - Koper 98,1 MHz
UKW - Nanos 88,6 MHz

13.10 Predstavitve popoldanskega programa; 13.20 Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Narodne in ponarodele; 14.20 Glasbena produkcija radio Koper; 14.35 Glasbene želje poslušalcev po telefonu; 15.30 Za zamejši jutri - zavarovalna skupnost Croatia; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; 17.30 Počitniški vrtljak; 18.00 Zaključek; 18.00 - 18.55 Sotočje.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00 Otvoritev in glasba; 6.35 Stanje morja; 7.00 Horoskop; 7.50 Time music; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Glasba - pošta; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.40 Glasba in popevka tedna; 15.45 Glasba; 16.15 Casadei; 17.00 Narejeno v Jugoslaviji; 17.32 Glasba; 19.00 Beat Graffiti; 19.40 Glasba; 20.00 Zaključek sporeda.

RADIO OPČINE

Do 20.30 Glasbeni program; 20.30 Klapa rock; Sledi Glasbena noč.

RADIO 1

7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 - 9.00 Jutranja oddaja; 9.00 Radio tudi mi; 10.35 Beneški filmski festival; 11.00 Spominke pesmi; 11.34 Pane verde; 11.58 Zeleni val; 12.03 Viva la radio!; 12.58 Zeleni val; 13.15 Master - glasbena oddaja; 15.00 Od Bella Otero do Lili Marlene; 16.00 Poletna oddaja; 17.25 Globetrotter; 18.25 Koncert radia 1; 19.10 Nabožna oddaja; 19.30 Jazz na radiu; 20.00 Gledališče med dvema stoletjema; 21.45 Pripoved za vse; 22.08 Glasbeni interval; 22.50 Glasbeni program; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek sporeda.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila 6.10 Prometne informacije; 6.20 Rekreacija; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.35 Prometne informacije; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo; 8.35 Iz glasbenih šol; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate? 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Danes smo izbrali; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Po domače; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 V korak z mladimi; 14.35 Čez tri gore, čez tri dole; S pesmijo v novo šolsko leto; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Vrtljak; 15.40 Naš gost; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Sotočja; 18.45 Glasbena medigra; 18.55 Minuto za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute s klaviristom Mihom Kraljem; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Mladi na glasbenih revijah in tekmovaljih; 21.05 Radijska igra; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Mikrofon za slovenske pevce zabavne glasbe; 23.05 Literarni noturno; 23.15 Glasba iz filmov in musicalov; 00.05 - 4.30 Nočni program.

500 milijonov v Rim

BENETKE — Gianfranco Vianello (levo) in Palmiro Fongher sta zmagovalca letošnje regate «gondolinov», ki je bila povezana z nagradno «Beneško loterijo». Prvo nagrado 500 milijonov lir je odnesla srečka št. E

98448, ki so jo prodali v Rimu. Druga nagrada 250 milijonov je šla lastniku srečke B 45453, ki so jo prodali v Modeni, tretja nagrada (100 milijonov lir) pa lastniku srečke M 20127, ki so jo prodali v Lecceju.

**GALEBOVI PRIJATELJI,
POHITITE Z NAKUPOM!**

Ob robu letošnjega tekmovanja v Arezzu

Ostra borba mešanih zborov v visokokakovostni konkurenci

Na XXXI. mednarodnem tekmovanju pevskih zborov «Guido d'Arezzo», ki je bilo v dneh od 24. do 29. avgusta v Arezzu, je nastopilo 21 zborov iz Avstrije, Bolgarije, Češkoslovaške, Kolumbije, Filipinov (dva), Finske, Francije, Japonske (dva), Madžarske, Poljske, Švedske (dva zbori), Velike Britanije in Zahodne Nemčije ter trije zbori iz Italije — mladinski iz Parme, polifonski iz Ravenne ter mešani in ženski «I Minipolifonici» iz Trenta.

Najštevilnejša je bila skupina mešanih zborov, v kateri pa nismo slišali zborov, ki bi se izraziteje povzpeli nad ostale, vendar je v povprečju bila kakovostno, zlasti v pogledu vokalno tehnične izdelanosti, dovolj močna, saj se je od desetih zborov kar šest prebrilo v finale. Prvo mesto si je zaslužen pridobil zbor «F. Liszt» iz Veszprema, Madžarska, ki ga vodi Kálmán Kollár. Že pri izbiri tekmovanja je pokazal prednosti v homogenosti skupin in tonski izenačenosti ter ravnesju celote, disciplini in prožnosti, kreativni zavzetosti, torej v pogledu celotne pevske kulture.

Drugo mesto je žirija prisodila francoskemu zboru — Vokalni skupini «Arpeggio» iz Bordeauxa, ki ga vodi Joël Peral. V čisto in glasovno plemenito petje vnaša temperamentni dirigent razgibano muziciranje, ki v svojem smiselno zastavljenem in speljevanem snovanju izdaja poseben doživljajski žar. Pri tem, kakor pri madžarskem zboru, so te prednosti prišle do veljave bolj pri prvem, izločilnem, tekmovanju, kajti v finalnem sta zbor prišla na vrsto šele med 00.50 in 01.10 in si lahko predstavljamo določeno glasovno utrujenost. Ni pa popustila kreativno izvajalska zbranost.

Tretjo nagrado je prejel zbor Capelle College iz Cambridgea, ki ga vodi mlad in nadarjen dirigent. Zbor sestavljajo izbrani in vokalno tehnično dokaj izdelani glasovi. Poje čisto in ubrano. Saj so posamezne glasovne skupine povsem homogene in se zlivajo v slatno petje, ki s pristno občutenim poustvarjalnim notranjim nemirnim mladim pevcev izdaja nepotnostno mečeno doživljajске trenutke. Mislim, da se temu pevskemu ansamblu obeta še večji umetniški vzpon in da bo s svojo glasovno svežino, s svojim zdravim kreativnim entuziazmom ter neposredno umetniško odzivnostjo dosegel še višjo stopnjo poustvarjalne kulture. Da do tega ni daleč, je potrdila komorna skupina iz tega ansambla, ki je nastopila med komornimi mešanimi skupinami in si priborila prvo mesto za svoje izredno zorno, slogovno skladno opredeljeno oblikovanje, ki je zapustilo globok vtis in namah osvojilo poslušalce. Seveda je tu navdih diriga Timothyja Browna, ki brez nekih manirskih obremenilnosti zasleduje nujnost muzikalno utemeljenega in logično se razvijajočega oblikovanja. Zato je odziven le-tega v svoji nazorni učinkovitosti dokaj močna.

Organizatorji tekmovanja so letos vnesli tudi komorne mešane skupine, ki pa v kakovostnem poprečju niso dosegle ravni mešanih zborov, kar odgovarja tudi realnim ocenam žirije. Tako je že omenjena skupina zbor iz Campridgea dosegla sicer prvo mesto, vendar število točk ni doseglo prvonagrajenega mešanega zbor iz Veszprema. Tudi drugonagrajena komorna skupina — Mottetistična zbor Maria iz Stockholma — pod vodstvom Judith Linder — kakor tudi ne tretjenagrajena komorna skupina — zbor Maria iz Västeråsa pod vodstvom Brora Samuelsona — nista dosegli števila točk na ista mesta uvrščenih mešanih zborov.

Med sedmimi komornimi skupinami, ki so se predstavile na tekmovanju je bila večina — razen dveh: komorni zbor iz Kremsa, Avstrija in vokalna skupina Tomkins iz Budimpešte, Madžarska — izbrana iz nastopajočih mešanih zborov. Bili so torej najboljši pevci in pevke teh zborov, kar so tudi potrdili, vendar zahvala komorno petje manjših skupin večjo zlitost, enotnost in podrejanje celoti v pogledu pevske ubranosti in tonskega ravnesja v vseh dinamičnih stopnjah, posebno pa še od mf do ff — ko se česče pojavi ta ali oni več ali manj izstopajoči posameznik ali cela glasovna skupina — in bolj pretanjeno muzikalno sanzibilnost in napetjšo oblikovalno zbranost. V manjši pevski skupini je delovanje pevcev zelo občutljivo in včasih prav krhke narave, ker vsaka pomanjkljivost posameznika, ki se ne zlije v tonsko izenačenost in se popolnoma ne združi v muzikalno doživeto oblikovanje, ki mora biti podrejeno estetskim poustvarjalnim zahtevam in delovanju celega ansambla, postane med dobrimi pevci toliko bolj opazna, moti in slabi odzivno moč. Pričakovali bi to prej pri skupinah, ki so bile izbrane iz mešanih, večjih zborov. Zanimivo, da smo doživeli nasprotno, ko sta zbor iz Kremsa in Tomkins iz Budimpešte, ki sta se prijavila prav za to tekmovalno skupino in gotovo gojita komorno petje kot samostojno delujočo komorno vokalno ansambla, pokazala mnogo manj vokalne dovršenosti kakor tudi muzikalno poustvarjalne poglobljenosti od ostalih. Nadaljnja uvrstitev zborov je bila tale: četrto mesto je zasedla vokalna skupina Tomkins iz Budimpešte, naslednje peto mesto pa skupina komornega zbor iz Manile, Filipini, medtem ko v finale nista prišla komorni zbor iz Kremsa in komorna skupina mešanega zbor I polifonici.

Prihodnjik bomo poročali še o tekmovanju mladinskih in moških zborov, o gregorijanskem petju ter o reviji prirejenih ljudskih pesmi, ki so jih izvajali zbori mešanih in ženskih sestavov.

IVAN SILIČ

Na beneškem filmskem festivalu Ko se zvezde spet rojevajo

Polnočne projekcije, ki so že več let v ospredju pričakovanih beneških filmskih dnevo (in seveda ne le iz banalnega razloga, da dan zaključijo), so se letos začele s triurno rekonstruirano verzijo Cukorjevega filma iz leta 1954 «A Star Is Born» (Zvezda se je rodila). Dogodek spodbuja metaforizacije, poleg ugotovitve, da gre nedvomno za najzanimivejšo ponudbo v dvajsetdnevnem programu. Zavestno razmišljanje o hollywoodskem proizvodnem nivoju in njegovem mitu, ki ga zasledimo v Cukorjevem filmu, se je morda komu zdelo najlepše voščilo za festival, ki želi obnoviti blešč starih časov.

Rondijevo vodstvo festivala se vendar ne omejuje na tako «restavracijo»; dodaja ji osrednjo vlogo filmskega avtorstva. Vanjo se nekako vključuje tudi predstavitev starejšega filma v verziji, rekonstruirani po avtorjevih načrtih, ki jih je svojčas produkcija prezrla. Vendar je v vsem tem marsikaj netočnega: film, ki nam ga sedaj predavajo, ni kaka «integralna verzija», in ne le zato, ker se je veliko kadrov dokončno izgubilo in jih v rekonstrukciji nadomeščajo posnetki fotografij. Film ni nekaj celotnega že zato, ker se (pravilno) ni odpovedal daljšemu glasbenemu odlomku «Born in a Trunk», ki ga je produkcija posnela in vključila proti Cukorjevi volji.

Predvsem pa izstopa dejstvo, da je «A Star Is Born» nekakšna terminalna točka hollywoodskega mita. Minelli in Wilder se bosta še povračala k razmišljanju o njem, a tudi v njegovih smrtonosnih razvojih bosta odkrivala imaginarno silo. Napetost in «treznost» Cukorjevega režiserskega vodstva pa mit kontaminirata: obkrožata ga z nekakšno realistično mimezo. Zato se lahko komu tudi zdi, da «A Star Is Born» ni vrhunska mojstrovina. Osebo pa na rezultat gledam drugače: kontaminacija filma ni šihkost, tudi ni zgolj namerni pristop. Je prejšnekakšno poskusno izhodišče; kot če bi rekli: kaj ko bi bil Hollywood, ali filmski svet sam nevreden obstoja? Iz tega izhodišča nam film prikaže trenutke, v katerih je falsifikacija medija vse prej kot enosmerna. Nekateri izmed najlepših (na primer ljubezenska izjava v playbacku) so odpadli v krajši verziji, in zato smo pričujoči rekonstrukciji izredno hvaležni.

Začetne projekcije festivala vključujejo filmsko dvojico, ki na različen, a nič manj oster način podarja pristop reprodukcije minljivosti. Francoski režiser Georges Rouquier je leta 1947 snemal v štirih letnih časih življenje v vasi Farrebique: na istoimenski film se letos navezuje s filmom «Biquefaret», po imenu bližnje vasi. Nihanje med fikcijo in realnostjo, med naravo in družbenim življenjem, recimo kar med psihologijo in bitjem dosegajo čar in doslednost, ki sta vredna Bazinovih kritičnih razmišljanj.

No, v srcu festivala, ki se ograjuje s površno enotnostjo med avtorsko zunanjo podobo in njegovim notranjim obvladanjem, smo vendar na začetku samem zasledili filmske naslove, ki silijo film v globine doživljanja. In ob najbolj ranljivem pogledu na sliko smrti, ki se skriva za vsako filmsko sliko, se je obnovila strast, ki odstopa od nujnosti tega pogleda.

SERGIJ GRMEK

Predloka 1983 - pogled naprej, pogled nazaj

Razgovor z arheologom Matejem Župančičem o zadnjih arheoloških izkopavanjih

Predloka, manjši zaselek postavljen na flišnatem platoju v Rižanski dolini ali bolje rečeno na pobočju, kjer se razteza Bržanija, je bil do nedavnega znan po cerkvi posvečeni Janezu Krstniku s tipičnim zvonikom in po glagoljskem napisu iz druge polovice 15. stoletja, ki je ohranjen v notranjosti cerkve. V zadnjem desetletju pa so odkritja okrog cerkve in današnjega pokopališča, ki cerkev obdaja, odjeknila v širši znanstveni in nasploh za zgodovino zainteresirani svet in ta mala lokaliteta se je počela po važnosti odkritih najdb v sam vrh arheoloških najdišč Slovenije in tudi zamejskih predelov.

Mislim, da večina bralcev že pozna vzrok tega slovesa, saj so izsledki desetletnih raziskovanj v Predloki bili vrno prikazani na arheološki razstavi, ki je bila iz Pirana in Kopra prenesena tudi v Trst, kjer je bila na ogled v Kulturnem domu od 15. 4. do 16. 5. 1983. Bila je to prva arheološka razstava nasploh, ki so jo posredovale naše zamejske organizacije, v primeru Narodna in študijska knjižnica in Slovenski raziskovalni inštitut. Bila je obenem prva arheološka razstava na Tržaškem, na kateri so bile predstavljene staroslovanske najdbe. Prav zaradi teh dveh dejstev in seveda zaradi vsebine prikazane na razstavi nam je Predloka tržaškim in nasploh zamejskim Slovincem po krati pri srcu. Arheološke najdbe od reke na grobišču v Predloki so namreč zgovorno pokazale, da so bili Slovenci že stalno naseljeni na tem kraju od 9. stoletja naprej in so torej potrdile, kar so sicer že prej narekovali pisani viri in sicer Rižanski placit iz leta 804.

Po prvih sondažnih izkopavanjih, ki so jih opravili v daljnem letu 1953 so pričeli načrtno izkopavati v Predloki leta 1972 pod vodstvom arheologinje Elice Boltin-Tometove iz Pomorskega muzeja «Sergej Mašera» iz Pirana in okrog cerkve Janeza Krstnika lopate in krampji. Letošnja raziskovalna akcija je bila posebno obsežna in zalevna. Izkopavanja so se vršila od 5. 6. do 16. 7. 1983. Udeležili so se jih poleg seveda arheologov Elice Boltin-Tometove iz piranskega Pomorskega muzeja s sodelavci iz obeh muzejev, trije mladinci delovne brigade «Prežih Voranc» z Raven na Koroskem

in domačini iz bližnjih vasi, skupaj skoraj 20 ljudi. Obvezo moramo še poudariti, da ta desetletni ciklus izkopavanj v Predloki v celoti financira Raziskovalna skupnost Slovenije.

Izpostavljeni kolegialni stiki z arheologom in sicer z Elico Boltin-Tometovo in Matejem Župančičem ter moja že vrojena arheološko zgodovinska žilica so me ob priliki letošnjih izkopavanj prisilili, da sem izkoristil kak dan dopusta in se podal čez mejni prehod pri Ospu v Predloko. Tu sta mi arheolog z veseljem postregla za najnovejšimi novicami o izkopavanjih.

Da bi čitalcem posredoval čim točnejše podatke o izsledkih letošnjih izkopavanj in o pomembnosti Predloke v arheologiji, sem se pred kratkim in po končanih izkopavanjih odločil obiskati v Kopru arheologa Mateja Župančiča, kateremu sem nastavljal nekaj vprašanj.

Kaj je nekoč predstavljala Predloka v slovenski arheologiji?

Raziskovanja zadnjih desetih let so predstavljala korenito dopolnila, zato se moramo najprej spomniti, kaj je Predloka pred desetimi in več leti pomenila. Ne bomo zgrešili, če povemo, da je tedaj vladal občutek, da je to kraj z dolgo naseljenostno tradicijo. Zgodovinski viri omenjajo vas Loko («Lounca») že v 11. stoletju. Impozantna cerkev sv. Janeza Krstnika, staro farno središče, je kakšen kilometer oddaljena od vasi in je že zgodaj pritegnila pozornost arheologov zaradi vzdanih rimskih kamnitih spomenikov. Kontinuitete se je zavedal kmalu po vojni tudi mladi raziskovalec Vinko Šribar, ko je napisal v Slovenski Jadran (18. sept. 1953, str. 8) stavek «Od predloke ob Fižani do Krkavč». Čemu omenjam ta stavek, ko je sam dr. Vinko Šribar medtem prevrednotil in celo spremenil svoje trditve v temeljih? Avtor namreč omenja in primerja dva spomenika: figuralno plastiko s Krkavč («zgodnjerednjeveška» tedaj) in glagoljsko kustodijo iz 15. stoletja, ki je vzdana v cerkvi v Predloki. Torej je bila tedaj po dveh mesecih arheoloških izkopavanj na Koroskem Predloka že postavljena v nek koncept poselitve, Šribar je začutil pomen, a je svojo predstavitev ilustriral z elementi, ki ne drže več.

Kaj pa predstavlja danes? Danes je znanje o naselitvi Slovinc v novo domovino, Istro in Fur-

lanijo dosti večje. Odkrita so bila gradbišča na Bledu, pa tudi v Vipavski dolini, Furlaniji in po Istri: tako je, sedaj že z novimi pogledi in podprta z dosežki povojne dobe, Predloki posvetila pozornost arheologinja Piranskega Pomorskega muzeja, prof. Elica Boltin-Tome. V desetletju se je pokazala vsaj poselitve od 1. do 6. stoletja in grobišče do 11. stoletja. Danes predstavlja Predloka edino staroslovansko arheološko najdišče v Slovenskem primorju in Slovenski Istri.

Ali lahko poveš že sedaj kakšno ugotovitev s terena?

Ze samo po prvih ocenah desetletnega dela na tem najdišču lahko rečemo, da občutek o stalni poseljenosti in vlogi ozemlja okrog današnje župne cerkve sv. Janeza Krstnika ni varal: najstarejša najdba — sicer izolirana iz ostalega konteksta — je crepinja iz prazgodovine, nato pa se vrste dokazi o naseljenosti od začetka našega štetja naprej. Ne pozabimo, da je Predloka stala tik ob avgustejski meji antične Italije — sledov te zgodnje dobe smo letos zabeležili. V naslednjih stoletjih — tako v letih 1972/74 in letos smo odkrili del naselja ob župni cerkvi — je prišlo do živahne gradbene dejavnosti, do dozidavanj in prizidav. Celoten prostor na pobočju nad cerkvijo je bil naseljen, vsekakor so mu gradbeni ravster določale smeri najstarejših zidov

Zlatnik cesarja Justinijana I., kovan v Bizancu med leti 527 in 537

iz prvega stoletja. Tudi današnja cerkev je še orientirana po tem rastru.

Torej ali pod njo lahko predvidevamo ostanke rimskih zidov?

Seveda, vendar še več, zaradi kontinuitete pri gradnji sakralnih objektov predvidevam pod njo neko starejšo, romansko, bizantinsko in morda starokrščansko fazo. Predvidevanja se opirajo seveda ne samo na izsledke naselbinskih izkopavanj, ampak tudi na rezultate ob izkopanem pozornorskem in zgodnjerednjeveškem grobišču okoli cerkve. Grobišča s takšnim značajem so se razvijala ob istočasni kuljni stavbi.

Predloka predstavlja primer naseljitvene kontinuitete, kjer je današnja dominantna — cerkev določena z dobi starejšo prostorsko zasnovo, kjer grobišče hkrati izpričuje «živo» nadaljevanje skozi še ne dovolj raziskana obdobja, ne pa samo postavitev novejših cerkve na stare temelje. Vse to ni niti izjemno, niti nepričakovano, a tudi ne pravilo. Vendar danes je — po desetletnih raziskavah — dokazano, potrjeno in nudi za nadaljnje delo trdno oporo.

Pri tolikih raznovrstnih najdbah vam bo uspelo povezati arheološke najdbe v neko zgodovinsko sliko dogajanj v širšem prostoru?

Če preskočimo iz gradbene in poselitvene kontinuitete na zgodovinske primerjave, smo na začetku manj trdni. Ali sovpadajo najstarejši zidovi prav s časom, ko je bila Istra na začetku prvega stoletja n. št. priključena Italiji? Tega še ne moremo potrditi, pa tudi letošnja in prejšnja raziskovanja so bila usmerjena na mlajše obdobje.

Veliki gradbeni dejavnosti v 2., 3. in 4. stoletju je sledilo obdobje prizidav in dozidav, pa tudi neko veliko rušenje, katerega še ne moremo točneje časovno opredeliti. Končno so prostore, ki so nastali v času razcveta, uporabili za čisto druge namene (opusčen je bil hipokaust — to je centralno ogrevanje s toplim zrakom — zazidana so bila vhodna vrata), ob prostorih, že izven stavbe so se pojavila kurjišča, ki kažejo že na neorganizirano rabo prostora. Pojavi se tudi mnogo doma narejene lončenine. Kdaj se to poznorimsko obdobje, očitno čas počasnega propada, konča, ne vemo.

Ob mojem obisku na terenu si mi

pokazal pravkar najdeni zlatnik. Ste ga v tem času točneje opredelili?

Zlatnik je bil kovan v času vladarja Justinijana I. v Bizancu. Iz zgodovine vemo, da so Istro v prvi polovici šestega stoletja obvladovali Vzhodni Goti s sedežem v Ravenni. Ta najdba je sicer izolirana, a vendarle nekako, dokler ne bomo izsledkov povezali, ilustrira dogodek, ki so sledili gotski vladavini. Z vojaško silo je namreč bizantinski cesar prav tedaj preko Dalmacije in Istre pritiskal proti severni Italiji, da bi sredi stoletja Italijo — tako tudi Dalmacijo in Istro — ponovno priključil bizantinskemu cesarstvu. Poudarjeno je sicer, že danes pripisovali tej najdbi zgodovinsko izpovednost, saj premalo poznamo denarne tokove tega časa v tržaškem zaledju.

In potem?

Osvojitvi Istre je sledila 200-letna bizantinska oblast, ki je sledovce pustila predvsem v mestih. Kot pa nam kaže gradbišče 6. do 8. stoletja v Predloki, je tudi na pobočju že živelo staroselsko prebivalstvo, medtem ko so severnejše predelje že naseljevali Slovani. Narodnostne spremembe se odražajo na grobišču, ko po 8. stoletju postane čisto slovansko, hkrati pa — zopet domneva — preneha naselje, in se novo prebivalstvo naseli v okolici, morda že na mestih sedanjih vasi Črni Kal, Loka, Brezovica, Podpeč. Tako, kot sem omenil, da je za arheologa obdobje 1. stoletja po našem štetju še problem, je danes problem tudi naseljitvena slika Rižanske doline v prvih stoletjih po prihodu Slovanov.

Torej predstavlja Predloka danes primer kontinuitete, primer naselitve in primer povezovanja zgodovinske slike z arheološkimi izsledki, pa tudi, kar je najvažnejše, odprla je nove probleme.

Kakšne probleme?

V Predloki nam je obdobje prvih stoletij rimske oblasti poznano komaj v obrisih, obdobje bizantinske oblasti od 6. do 8. stoletja pa predvsem na grobišču.

V širšem smislu pa smo se nenedoma še bolj zavedali dejstva, da območju Trsta s Krasom vred komaj da slutimo, čeprav ne dvomimo v njihovo obstoj.

Razgovor zapisal: STANKO FLEGO

Na kolesarskem SP v Švici

Lemond (ZDA) nov svetovni prvak

Italijani so ostali praznih rok - Odločitev v 17. krogu

ALTEN RHEIN — V sklepni dirki svetovnega kolesarskega prvenstva, v kateri so se na 270 km dolgi progi pomerili profesionalci, je italijanska ekipa, kljub ugodnim napovedim, ostala brez kolajne. Nov svetovni prvak je Američan Greg Lemond, ki je sam prišel na cilj z več kot minuto prednosti pred drugouvrščenim Nizozemcem Van Der Poomom. Zmaga je torej pripadla kolesarju, ki ni veljal za favorita, a je povsem zaslužena, čeprav ji je v večji meri botrovala prav vrsta taktičnih napak italijanske ekipe in tudi belgijskih kolesarjev, se pravi drugih držav, ki naj bi zlahka nadzorovali razplet na progi.

Po vrsti taktičnih begov, ki niso vplivali na končno razvrstitev kolesarjev, je do prvega resnejšega (in morda odločilnega) napada prišlo v devetem krogu, ko je glavnino zapustilo 12 kolesarjev z Dancem Andersenom na čelu. Po dvanajstem krogu se je na čelu dirke znašlo sedem kolesarjev, ki so kmalu zbrali več kot 3 minute prednosti. Šele tedaj so se na čelo glavnine podali italijanski kolesarji, ki so do tedaj mirovali. Kljub prizadevanjem pa Saronni in tovariši niso več vzpostavili stika z ubežniki.

Greg Lemond (ZDA)

Medtem se je med vodilnimi razvnel prvi boj. Po vrsti prask, se je v spustu pred ciljem izkazal domačin Demierre, ki je zbral do 40" prednosti, medtem ko je glavnina spet dohitela njegove »sopotnike«. Za Demierrom so

se v 17. krogu podali Lemond, Ruperez (Šp.) in Argentin (It.). Bil je to odločilen beg. Trojica je kmalu dohitela Švicarja, ki je nato popustil. Lemond, Ruperez in Argentin so nato še nekaj kilometrov vozili skupaj, nakar je Američan najprej strl odpor Italijana, nato pa še Španca. Šest kilometrov pred ciljem, na vrhu zadnje vzpetine, je imel Lemond 33" prednosti, ki jo je nato do konca še povečal.

Greg Lemond, 22 let, že dve leti živi v Belgiji, tekmuje pa za ekipo francoskega asa Hinaulta. Ze na lanskem SP v Goodwoodu je bil tik pred zmago, a ga je v sprintu premagal Saronni, tako da se je moral zadovoljiti z drugim mestom.

VRSTNI RED

1. Lemond (ZDA), ki je 270 km dolgo progo prevozil v 7.01'21" s povprečno hitrostjo 38,447 km na uro; 2. Van Der Pole (Niz.) po 1'11"; 3. Roche (Irska); 4. Ruperez (Šp.); Crielion (Bel.); 6. Maechler (Švi.) po 1'35"; 7. Vanderbrouck (Bel.); 8. Kelly (Irska) po 1'44"; 9. Anderson (Avstral.); 10. Mutter (Švi.); 17. Saronni (It.) v Kellyjevem času.

Motociklizem: v kategoriji 500 ccm

Kljub zmagi Robertsa Spencerju naslov SP

IMOLA — Američan Kenny Roberts je v velikem slogu osvojil zadnjo preizkušnjo za motociklistično svetovno prvenstvo v kategoriji do 500 ccm v Imoli, a njegov rojak Freddie Spencer mu je bil tudi v nedeljo stalno za petami in končno drugo mesto je bilo dovolj, da je izbojeval naslov svetovnega prvaka.

Kot že večkrat letos, je tudi v Imoli prišlo do običajnega dvoboja med ameriškima asoma, ki sta navdušila številne gledalce. Pred dirko je imel Spencer na skupni lestvici pet točk prednosti pred Robertsom, ki je torej moral nujno zmagati, hkrati pa upati, da Spencer ne bo drugi. Pilot sta se stalno menjavala v vodstvu, dokler ni Robertsova yamaha ugnala Spencerjevo hondo. Roberts je namenoma upočasnil svoj ritem, v upanju, da bi tretjevrščen pilot (njegov tovarš Lawson) dohitel in prehitel Spencerja. Tudi ta spretna računica pa se mu ni posrečila.

IZIDI

Do 50 ccm: 1. Tormo (Šp.) Končna lestvica za SP: 1. Dörflinger (Švi.)

81; 2. Lazzarini (It.) 69; 3. Lusardi (It.) 38.

Do 125 ccm: 1. Vitali (It.). Končna lestvica za SP: 1. Nieto (Šp.) 102; 2. Kneubühler (ZRN) 76; 3. Lazzarini (It.) 67.

Do 500 ccm: 1. Roberts (ZDA). Končna lestvica za SP: 1. Spencer (ZDA) 144; 2. Roberts (ZDA) 142; 3. Mamola (ZDA) 88.

Rekord Ovetta na 1500 m

RIETI — Na atletskem mitingu v Rietiju si je Britanec Steve Ovet spet prisvojil svetovni rekord na 1500 m. Razdaljo je pretekel v 3'30"77, s čimer je izboljšal čas 3'31"24, ki ga je prejšnji teden dosegel Američan južnoafriškega porekla Sidney Maree.

Zelo uspešen je bil v skoku v daljino tudi Jugoslovnan Nenad Stekić. S skokom 805 cm se je uvrstil za Američanom Myricksom (819 cm). Italijan Mennea je na 200 m zmagal z odličnim časom 20"22.

V nedeljo konec kvalifikacijskega dela italijanskega pokala

Več presenečenj

Marsikateremu prvotilgašu se ni posrečilo premostiti po napovedih lažjo oviro kvalifikacijskega dela italijanskega pokala, ki še nikoli ni bil tako zanimiv in izenačen, kot letos. V past drugotilgašev in celo boljših tretjetilgašev so padli Inter, Pisa, Lazio, Napoli, Geno in Catania. V šestnajstino finala pa se je uvrstilo kar pet ekip B lige in celo ena ekipa C-1 lige (Vicenza). Cesena, ki je lani izpadel iz A lige, je celo zmagal v svoji kvalifikacijski skupini.

Pokal je torej popolnoma postavil na glavo hierarhijo italijanskega pokalnega nogometa, hkrati pa je pokazal, da med ekipami ni več takega brezna, kot včasih, kar najbrž pomeni, da bomo letos pričali zelo izenačen in zanimiv tekmar in presenetljiv razplet prvenstev.

Še enkrat pa se je pokazalo, da je nova oblika pokalnih kvalifikacij zelo posrečena, saj vpleta večje število ekip, zaradi česar se tudi zanimanje poveča. Jasno pa je, da bo že prihodnji teden, ko se bodo začela prvenstva, marsikaj drugače, saj je v pokalu šlo predvsem za preverjanje kondicije, ne pa za rezultat. Vsaj tako trdijo poraženci...

IZIDI 5. KOLA

1. SKUPINA
Cremonese - Campania 4:2; Sampdoria - Pisa 1:0; Triestina - Pistoiese 2:0. Lestvica: Sampdoria, Triestina, Cremonese 7; Pistoiese 5; Pisa, Campania 2. Kvalificirani: Sampdoria, Triestina.

2. SKUPINA
Bari - Catanzaro 0:0; Lazio - Juven-

tus 1:1; Taranto - Perugia 1:1. Lestvica: Juventus, Bari 6; Catanzaro, Lazio, Perugia 5; Taranto 3. Kvalificirani: Juventus, Bari.

3. SKUPINA
Bologna - Varese 0:0; Cavese - Cosenza 3:2; Napoli - Udinese 1:2. Lestvica: Udinese 8; Varese 6; Bologna, Cavese 5; Napoli 4; Cosenza 2. Kvalificirani: Udinese, Varese.

4. SKUPINA
Avellino - Cesena 1:1; Empoli - Sambenedettese 1:0; Parma - Inter 1:1. Lestvica: Cesena 7; Avellino 6; Inter, Sambenedettese, Parma 4; Empoli 2. Kvalificirani: Cesena, Avellino.

5. SKUPINA
Arezzo - Atalanta 2:2; Milan - Roma 1:1; Padova - Rimini 1:3. Lestvica: Roma 9; Milan 8; Rimini 5; Atalanta 4; Arezzo 3; Padova 1. Kvalificirani: Roma, Milan.

6. SKUPINA
Monza - Vicenza 0:0; Palermo - Foggia 1:1; Torino - Genoa 0:0. Lestvica: Torino 8; Vicenza 7; Genoa 6; Monza 5; Palermo, Foggia 2. Kvalificirani: Torino, Vicenza.

7. SKUPINA
Cagliari 2:2; Campobasso - Catania 1:1; Reggiana - Carrarese 2:1. Lestvica: Verona 8; Reggiana 6; Campobasso, Cagliari, Carrarese, Catania 4. Kvalificirani: Verona, Reggiana.

8. SKUPINA
Ascoli - Fiorentina 3:2; Casertana - Pescara 2:1; Como - Lecce 4:1. Lestvica: Ascoli 9; Fiorentina 7; Como 5; Lecce, Casertana, Pescara 3.

Triestina v šestnajstini finala!

V odločilni tekmi je z 2:0 premagala Pistoieseja - V nedeljo prvenstvo

Triestina — Pistoiese 2:0 (1:0)
TRIESTINA: Nieri, Costantini, Stimpfl (81. min. Pedrazzini), Vailati, Mascheroni, Braghin, De Falco, Romano, Perrone (67. min. Piccinin), Ruffini (81. min. Leonarduzzi), Ascagni.

PISTOIESE: Bistazzoni, Chiti, Tendi, Borgo (67. min. Di Stefano), Parlanti, Luccarelli, Giani, Manfrin, Russo, De Nadai (58. min. Berni), Garritano.

SODNIK: Paparesta iz Barija.

STRELCA: v 37. min. Braghin, v 87. min. Ascagni.

KOTI: 8:6 za Pistoiese; 12.500 gledalcev za 84 milijonov lir dobička.

Triestini je uspel podvig, ki ga pred tremi tedni nihče ni pričakoval: uvrstila se je v šestnajstino finala italijanskega pokala za profesionalne ekipe. To je prvič v zgodovini tržaškega društva, da zabeleži tak uspeh. Veliko več kot kvalifikacija, (o vlogi italijanskega pokala imamo svoje pomisleke...) je posebno razveseljivo dejstvo, da razpolaga letos Triestina z zelo dobro ekipo, ki je že precej uigrana in lahko predstavi svojim gledalcem učinkovito in tudi zelo privlačno igro. Če poleg tega dodamo, da je Triestina uspešno premagati oba prvotilgaša v skupini (Piso in Sampdoria) je jasno, da je ob-

račun Tržačanov v tem tekmovalju nadvse pozitiven.

V zadnji tekmi svoje kvalifikacijske skupine se je Triestina pomerila z drugotilgašem Pistoiesejem. Tekma je bila zelo lepa in napeta, saj sta obe ekipi morali nujno zmagati, da bi lahko imeli še kaj upanja na kvalifikacijo. Prevladala je Triestina, ki je pokazala nekoliko več volje do zmage in solidnejšo telesno pripravo.

Tržačani pa so dokazali, da razpolagajo tudi z železnimi živci, saj so dobro premostili tudi začetni šok, ko je De Falco v 13. min. zastreljal enajstmetrovko in nadaljevali svojo napadalno igro, ki je ob koncu obrodila svoje sadove. To pa je še kako razveseljivo v perspektivi težkega prvenstva, ki se bo začelo v nedeljo, ko se bodo na domačem igrišču pomerili s Palermom. Igor Pavletić

Napoli — Udinese 1:2 (1:1)

STRELCI: v 5. min. Casale (N), v 32. min. Gerolin in v 74. min. Causio. Videncanom je bilo v Neaplju dovolj iztržiti neodločen izid, ob koncu pa so celo osvojili obe točki, s katerima so se uvrstili na prvo mesto svoje kvalifikacijske skupine.

Začetek tekme pa za Udinese ni bil najbolj obetaven, saj so Neapeljčani takoj povedali. Po zadetku so se Ferrarijevi varovanci kmalu opomogli z golom z glavo Gerolina. V drugem polčasu je izredno lep gol dosegel še Causio.

obvestila

Jadralni klub Čupa

bo v nedeljo, 11. septembra, priredil v sesljskem zalivu jesensko društveno regato. Regata bo za kajutne jadrnice, lahke jadrnice in optimiste. Na regato so vabljeni vsi člani in prijatelji Čupe. Vpisovanje bo na društvenem prostoru v sesljskem zalivu v soboto, 10. septembra, do 18. ure in v nedeljo jutraj do 9. ure.

ŠZ Bor - odbojbarski odsek
Seja odbora odseka bo jutri, 7. sep-

tembra, ob 20. uri na stadionu «1. maja».

ŠD Polet - košarkarska sekcija
sporoča, da so se pričeli treningi za minibasket. Treningi bodo ob ponedeljkih in sredo.

ŠD Polet
prireja v soboto, 10. in v nedeljo, 11. septembra, ob priliki 15-letnice ustanovitve, praznik v Prosvetnem domu na Opčinah. Za prijetno zabavo bo poskrbel ansambel Taims.

Danilo Lokar

Ptičarjeva žena

Šum iz sosednje sobe ni bil več drganje. Zdaj je bilo trkanje, po trije udarci zapovrstjo, oddih in spet trije udarci. Ptičar je pazljivo prisluhnil in se ni zganil. Zdelo se mi je, da pomenijo udarci podčrtano in glasnejšo prošnjo ali terjatev. Vendar nisem hotel poseči vmes.

«Selil sem se kasneje, ko je bila že vojska in sem imel le še malo pojočih grl. Selil sem se nerad, pa kaj sem hotel. Pakižev je pa tudi tiščal s svojo preverjenostjo vame, da se mu nisem znal več ustavljati. Proč, proč! je ponavljal. Mislim sem si pa tudi, da bosta zadostovali ena ali dve kletki. Pa tako je, zdravje ceniš, kadar ga nimaš. Žena je pozneje zmeraj imela v mislih velik živčav, kakor je bil nekdanji pri nas. Ni se mi posrečilo, da bi njene želje pohladil.

Posebno, razumljivo, se je spominjala, ko so bile ptice nemirne. Kakor da je del njihovega nemira ostal njej v krvi. Ali so bile ptice bolj nemirne ob velikih jesenskih selitvah ali ob zgodnjem pomladanskem parjenju, sam ne vem. Videl pa sem, da je selitveni gon strašno pustošil v ženi. Preudarite, za njimi je hotela. Ali je bilo kaj ptičje krvi v nji?»

Pazljivo sem prisluškoval pritrkavanju — trije udarci, presledek, trije udarci, odmor — ki se ni pomirilo več. Tudi ptičar je postajal nemiren, videl sem, kako se je presedal. Nazadnje je menil:

«Pogledati moram k ženi, ki je bolna. Poma-

gati ji moram, da se preobleče, ker se poti.» Nato je vstal. Ko so se vrata za njim zaprla, je tudi nabijanje pretihnilo.

Z Marijanom sva se pogledala, kakor češ, to je bil pa temeljit obračun. Zamišljala sva se v to življenje na robu zdravja, sonca in celo obilnosti, a tudi na robu živčne razrvanosti, bolezn. Nisva si mogla pojasniti, česa je več, in zato sva bila malo nezadovoljna in razdvojena.

V sosednji sobi se je oglasilo čivkanje škinkavca. Pa bilo je kratko. To dvozložno skandiranje je kmalu nadomestilo čivkanje malih indonezijskih papig, ki pa se je začelo dvizati in se je nazadnje samo še podilo: Čiv — čev, čiv — čev — čaav! Čiv — čev, čiv — čev — čaav! Čiv — čev — čaav! V hitri, podvzani, bežeči čaav! se je zadržala velika papiga, ki je imela navadno rdečo zametasto kapico na glavi in po vrhu kakor v lini zvonček: Ka — ka, ka — kaa! Glasovi so se zdaj že dokaj pomešali, a razločiti je bilo, da vpadla predrzen klicar iz malajske džungle z izzivalnim žvižgom, ki se je nosil nad vsem. Žvižg je bil podoben kriku vuge ali detla, ki se preleta že pred koncem zime nad vodami in oznanja pomlad. Ali je bil povodni kos, vodomec? Kriiii! Kriiii!

Koncert je zajemal kar mogočno. Bila ga je namreč polna sosednja spalnica in bilo je, kakor da vdira tudi že k nama v kuhinjo. Vstala sva, da nisva vedela kdaj in kako, in nanovo sva se odkrila drug drugemu stoje.

Marijan se je po prstih prestopil do vrat, se sklonil in se zastrmel skozi ključavnico v spalnico. Ko se je odmaknil, je pomignil meni, naj se sklonim. Pogled je bil prav razločen. Mož je stal v popol-

danskem soncu. Bil je obrnjen s hrbtom proti bolnici v postelji, ki je majala z glavo, gledal skozi okno, vihtel roki, kakor da taktira, in hitel z žvižganjem, pivkanjem, pačenjem. Bil je tako spreten, da sem ostrmel. Kdaj se je izučil?

In razumel sem, da je bila ta godba delo in trpljenje, upanje in pozaba dolgih let, ko ni mogel ob bolni ženi spati, ko ga je ona v spanju dramila, ko mu je jemala upanje in ga iz svoje blaznosti spet pehala proti novim prizadevanjem. Razumel sem, da je iskal rešitve s ptičjim zborom in brez ptičjega zbora, če mu je svetloval Pakižev gospod tako ali drugače, ker je bil usužen usodi, usodi bolnega človeka, ki je poznal milost prav tako malo, kakor je poznala milost bolezen. In v tem iskanju, mučnem naprežanju k izhodu, je prepeval, žvižgal, čivil in se pačil kakor velika uharica, bu — buj. In bilo mu je lažje. In bilo je lažje tudi ptičarjevi ženi v prejšnjih časih, ko ji je vstala v žilah kri ob velikih selitvah ptic jeseni in ni mogla za potujočimi jatami na Nil in v Sudan.

Marijan, ki ni ves popoldan spregovoril, a zvesto poslušal in sodoživljal, je menil, da se malo oddolži, ob odhajanju:

«Pa morda bi takole ob priložnosti skupaj v trospetu vaši ženi v postelji skrajšali čas.»

Rekel pa tega ni preveč trdno, bil je v besedi negotov in je malo pojecljal. Dasi sem čutil, da ni misel do kraja napačna, sem ga vseeno nezaupno pogledal. Ostro ga je pa pogledal medtem popolnoma odtujeni veliki ptičar in razločil sem, kako je moral biti občutljiv prav od te strani. Saj se je dotikalo velikega dela njegove lastne usode.

KONEC

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 100.00, letno 1000.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140.00 letno 1400.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš: 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš: 550 lir beseda. Ob praznikih: povsilek 20%. IVA 18%. Osmrtice, zahvale in sočalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Potresni sunki v Kampaniji nikakor nočejo pojenjati

NEAPELJ — Dviganje zemlje v Kampaniji na področju Flegrea povzroča že dve leti zapored potresne sunki, ki so v nekaterih primerih precejšnje jakosti. Do takega potresnega sunka je v Pozzuoliju prišlo v nedeljo. Seizmološke naprave so zabeležile, da je sunk dosegel 5. stopnjo Mercallijeve lestvice. Že prestrašene prebivalce je zajela prava panika, tako da so nedeljo in včeraj preživeli na odprtem. Mnogi so se zahtekli na obalo in si tam postavili šotore, drugi pa so se odločili, da zapustijo Pozzuoli in se včeraj v dolgih avtomobilskih vrstah napotili proti Neaplju. Spet tretji so zasedli javne prostore, šolske učilnice in urade z namenom, da preživijo tam nekaj dni, dokler se zemlja ne umiri. Vsem pa je skupna poleg strahu jeza, da niso oblasti v dveh letih trajanja pojava konkretno ukrepale in poskrbele za alternativna bivališča. Nedeljski sunk je namreč hudo poškodoval zlasti starejše stavbe, ki niso sedaj uporabne.

Medtem je prefektura iz Pozzuolija poskrbela za približno 2000 šotorov in številne avtobuse, ki bi morali prevažati v skrajnem primeru prebivalstvo v gotovej

še kraje. Minister civilne zaštite Vincenzo Scotti je že od nedelje telefonsko povezan s tamkajšnjo prefekturo za skupno urejevanje posegov. Tudi vojska je prizadetim prebivalcem priskočila na pomoč.

Od julija lanskega leta se je zemlja pri Pozzuoliju dvignila za 78 centimetrov, to pomeni približno za dva milimetra na dan. Od leta 1970 pa so se tla dvignila za 2 metra. To je vzrok, da se zemlja trese in da prihaja do vulkanskega pojava, ki ga poznamo pod imenom žveplova jama.

Profesor Giuseppe Longo, docent vulkanske fizike na neapeljski univerzi in direktor Vezuvskega observatorija je povedal, da je zaradi številnih sunkov mogoče predvidevati tudi vulkanski izbruh. Dodal je, da se bo število potresnih sunkov v prihodnjih dneh še povečalo.

Medtem je popolnoma ukinjen ladijski promet, ki je povezoval Pozzuoli z bližnjima otokoma Procido in Ischio. Pristaniški delavci so zato zahtevali takojšnji poseg ministra za trgovinsko mornarico, saj bi v primeru ukinitve te službe ostalo več kot tisoč ljudi brez delovnega mesta.

Aretirali morilce neapeljskih deklic

NEAPELJ — Storilci grozljivega zločina, ki je v nedeljo, 1. julija pretresel vso Italijo, so za zapahi. Zna na so imena štirih mučiteljev in morilcev neapeljskih deklic, 7-letne Barbare Sellini in 10-letne Nunzie Munizzi, katerih iznakaženi in ožgani trupli so pred dobrima dvema mesecema našli v nekem izsušenem jasku neapeljskega predmestja Ponticelli.

Njuni krvniki so štirje «normalni» mladeniči, če pod to besedo razumemo osebe, ki ne trpijo za kakršnokoli obliko psihopatskih bolezni. Štirje predmestni «pobalini», mladi in brez predhodnih navzkrižij s pravico: brata Giuseppe in Salvatore La Rocca, stara 18 oziroma 21 let, 18-

letni Ciro Imperante ter 21-letni Luigi Schiavo. Vsi štirje stanujejo v isti četrti, kjer sta stanovali njihovi žrtvi in so ju dobro poznali.

Preiskava, ki jo je vodil državni pravdnik Arcibaldo Miller, je dokazala resnico, ne bi se mnogo bolj srehljiva od predpostavke, da je zločin zagrešil morda kak duševno moten obsedenec. Štirje pobalini so se načrtno lotili izvedbe svojega kriminalnega dejanja: deklici so povabili v svoj stari «fiat 500», ju zapeljali na samotni kraj ter ju ure in ure mučili, starejšo pa tudi posilili. Da jih žrtvi ne bi izdali, so ju pokončali z nožem, njuni trupli pa zažgali, da bi zabrisali sledi svojega okrutnega početja.

Brigitte Bardot proti pasji omaki

PAPEETE — Znana francoska filmska igralka Brigitte Bardot, ki se že več let bori v prid ogroženim živalskim vrstam, je napovedala vojno vsem tistim, ki si za svojo hrano privoščijo pse. V dolgem pismu oblastem francoske Polinezije le-te poziva, da se ji pridružijo v boju proti takemu načinu hranjenja, ki je posebno razširjen v Tahitiju.

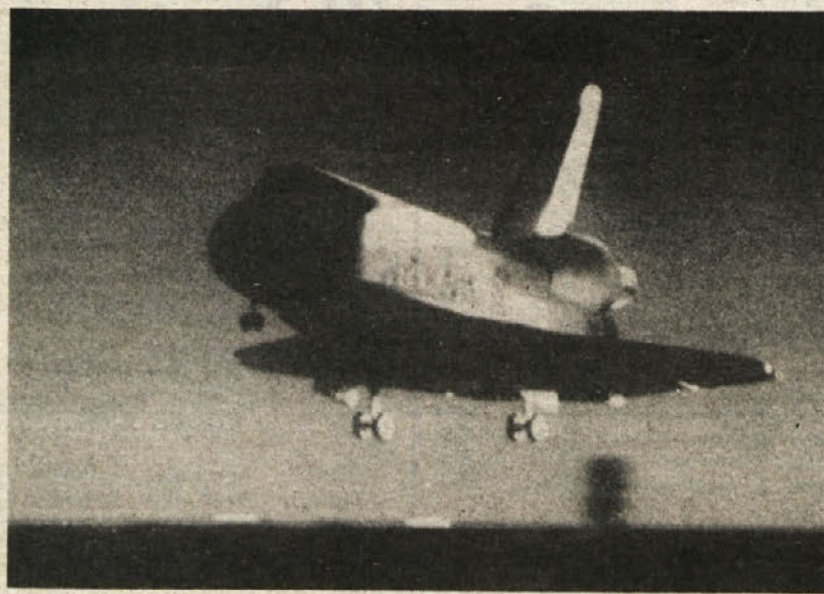
Brigitte Bardot meni, da je «psozrtje» ogabno in nezakonito dejanje, ki ga civilizirana Francija ne more trpeti, niti prenašati. Ne vemo, če bo bivša mednarodna «seri-bomba» imela v svoji akciji uspeh, kajti «pasji ragu» je za nekatere polinezijske sladokusce izredno okusen obrok, kot recimo netopirjev golaž. Na nekaterih polinezijskih otokih je celo več «pasjih farm», kjer redijo najboljše prijatelje človeka prav zato, da bi jih pojedli.

AGNELLI NAJBOLJ ELEGANTEN MOŠKI

PARIZ — Te dni se je v Parizu začel modni salon za moška oblačila in ob tej priložnosti seveda niso mogle izostati najrazličnejše ankete, od katerih je bržčas najbolj zanimiva ta, kdo je najbolj eleganten moški. Francozi nimajo dvomov: najbolj eleganten poslovni mož je brez dvoma Gianni Agnelli.

Kdo pa je najbolj eleganten francoski pevec? Tudi tu ni dvoma: Yves Montand, medtem ko med tujci prednjači Julio Iglesias. Med filmskimi igralci se najbolje oblačita Alain Delon in Paul Newman, med športniki teniška igralca Noah in Borg, med politiki pa Jacques Chirac in Ronald Reagan.

Nočni povratek «Challengerja»

Tako kot je bil pred šestimi dnevi startal, se je ameriški vesoljski trajekt «Challenger» tudi vrnil na zemljo ponoči: ob 00.40 po ameriškem času je brez vsakih težav pristal na vojaškem oporišču Edwards v Kaliforniji. Slabo uro pred povratkom na zemljo so vesoljci, med katerimi je bil prvič tudi temnopolti član posadke, vključili vzvratne rakete, ki so začele zavirati trajektovo hitrost. Ko je «Challenger» prišel v zemljino atmosfero, se je zaradi vročine, ki je trajekt ovila v oblak ioniziranega plina, za 14 minut prekinila zveza z vesoljsko bazo v Houstonu. Petčlanska ekipa uspešne vesoljske odprave se je na Zemljo vrnila razpoložena in zdrava, sedaj pa bo na trdnih dneh opravila še preostale naloge, ki jo čakajo po šestdnevnem «potepu» po vesolju.

Na sliki (telefoto AP): «Challenger» tik pred nočnim pristankom.

Iskali so trotil našli pa klobase

LONDON — Iskali so razstrelivo, našli pa dišeče domače klobase. Protagonisti nenavadnega dogodka so bili priletna italijanska ženica in pripadniki varnostne službe na londonskem letališču Heathrow. Policaji, ki bdijo nad varnostjo letališča, so pred nekaj dnevi opazili žensko, kako se je nekam sumljivo sprehajala po postaji in kako je skrivala nekaj pod obleko. Izurjeno policijsko oko je v nenavadni obliki brž spoznalo trotil, žensko pa identificiralo kot teroristko. Osebn pregled starke, katere imena niso sporočili, pa je presenečenim policajem dokazal, kako so se ušeli, saj «teroristka» ni potegnila iz nedrij razstreliva, pač pa dišečo salamo, ki jo je namenila svojcem v New Yorku. Ker pa je uvoz mesnatih izdelkov v ZDA prepovedan, je klobaso skrila, očitno pa ne dovolj spretno, če je takoj pritegnila pozornost policije.

Britanski policiji je ob odkritju klobase takoj odleglo. S tipično britanskim smislom za humor pa so agenti tudi sklenili pomagati starki v «tihotapstvu». Vse kaže, da so klobase že srečno prispele v ZDA in da se je starka lahko najedla v družbi sorodnikov.

Velik porast stečajev italijanskih podjetij

RIM — Med značilne pokazatelje gospodarske krize gre brez dvoma prišteti stečaje ali celo bankrote. V Italiji so stečaji podjetij kar na dnevnem redu in jim ni videti konca, še posebej tedaj, ko se zazremo v številke prejšnjega leta in prve polovice letošnjega. Število stečajev je v letu 1982 naraslo kar za 28 odstotkov v primerjavi z letom 1981, v prvem tromesečju 1983 pa za deset odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Poglejmo si številke še bolj natančno: v letu 1982 je bilo skupno število stečajev 7 tisoč 646 (v letu 1981 5 tisoč 967). V največjem porastu so stečaji na industrijskem področju, medtem ko so bankroti nekako upadli, če lahko ta podatek malce potolaži: leta 1981 je bankrotiralo 2 tisoč 881 podjetij, lani pa «samo» 2 tisoč 662.

Najhujše je v Rimu. Samo lani je šlo v glavnem mestu in njegovi pokrajini v stečaj kar 927 podjetij oziroma obratov.

V tem okviru ne gre pozabiti niti na neko drugo zelo pomembno dejstvo. Že dve leti sta minili, odkar so se uveljavili tako imenovani «davčni stečaji», katere so zahtevali posamezni davčni uradi ali poveljstva finančnih stražnikov za premnoge upnike, ki jih gre iskati predvsem v gradbenih in kinematografskih podjetjih. Vendar to v ničemer ne zmanjšuje zelo zaskrbljujočega pojava, ki že nekaj časa preplavlja Italijo

Muham je odklenkalo

LONDON — Muham, nadležnemu mrčesu, ki moti spokojne poletne večere, je odklenkalo. Britanski raziskovalec Edward Gray trdi namreč, da je odkril skrajno učinkovit sistem lova na muhe. V članku, ki ga je objavil v reviji «Nature», Gray pojasnjuje, da je treba muho «naskočiti» istočasno iz dveh smeri. Zatorej, lovci na muhe, kar pogumno v napad: v vsako roko vzemite časopis, ki ste ga predhodno skrbno zvili, nato pa, ko je muha v «dometu orožja», istočasno udarite z dveh strani in ne boste zgrešili, plen je zagotovljen.

Gray, ki je nekaj mesecev preučeval mrčes, pojasnjuje, da ga je že od nekdaj očarala sposobnost muh, da se bliskovito umaknejo še tako sunkovitemu udarcu. «To je odvisno od muhinega živčnega sistema — pravi še raziskovalec — saj je muha sposobna vzleteti tisočinko sekunde potem, ko je njeno oko, ki ima «visus» 360 stopinj, zaznalo nevarnost. Vendar njen živčni in možganski sistem sta prirejena tako, da reagirata le na udarce, ki prihajajo z ene same strani. Dva istočasna udarca z dveh različnih strani pa muho paralizirata, ker njen živčni sistem ni sposoben preračunati pravih nega kota za vzlet.»

Muholovci, kar na delo in dobro srečo.

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(47.)

riše: Željko Lordanič

